

panorama

inforegio

41

Jan 2012

Zacielenie výsledkov
Doladenie politiky súdržnosti

sk

ÚVODNÍK

Johannes Hahn

3

4-11

ŠPECIÁLNA RUBRIKA – BUDÚCNOSŤ POLITIKY SÚDRŽNOSTI

Väčší dôraz na výsledky

Výkonnostný rámec – čo to znamená?

Skúška nového prístupu – výsledky v praxi

12

KLÚČOVÉ UKAZOVATELE: POMÁHAJÚ ZMAPOVAŤ POKROK V NAŠICH REGIÓNOCH

13-15

NAJODLAHLEJŠIE REGIÓNY – INOVÁCIE V NAJODLAHLEJŠÍCH REGIÓNOCH

16-17

DÁNSKE PREDSEDNÍCTVO EÚ: EU2012.DK

18-23

ZJEDNODUŠENIE – BUDÚCEJ POLITIKY SÚDRŽNOSTI

24-25

INTERVIEW

Constanze Angela Krehl & Lambert van Nistelrooij,
Poslanci Európskeho parlamentu

26-29

PROJEKT

Príklady projektov v Estónsku, Holandsku, Poľsku a Španielsku

30-31

OCENENIA REGIOSTARS

32

EFRR PODPORUJE eGOVERNMENT, – ALE TO JE LEN ZAČIATOK

33

POSKYTNUTIE „FINANCOVANIA, PRUŽNOSTI A ZAMERANIA“ JEDINEČNÝM REGIÓNOM EÚ

34-35

MAPY

Úmrtia na cestách na milión obyvateľov, 2010

Potenciálne zlepšenie prístupu po cestných komunikáciách:

scenár s vysokorychlostnými cestami v porovnaní so súčasnou situáciou

36

TERMÍNY DIÁRA

Fotografie (strany):

Obálka: © Fotolia

Strany 2, 4-8, 12-13, 15, 17, 20-21, 23, 32-33: © Shutterstock

Strany 3, 30-31: © European Commission

Strana 9: © Balázs Pichler/Shutterstock

Strana 10: © Regione Marche/Shutterstock

Strana 11: © Erik Schuss/Shutterstock

Strana 14: © Dayglow editions/Shutterstock

Strana 16: © Stefan Emanoil Ilcus/Shutterstock

Strana 21: © Fotolia

Strana 24: © Jehnichen

Strana 25: © European Parliament/Shutterstock

Strana 27: © Paul Tolenaar

Strana 28: © Ministry of Economy, Poland

Strana 29: © Patronal CECOT

Tento časopis sa tlačí v angličtine, francúzštine a nemčine na recyklovanom papieri.

Je dostupný v 21 jazykoch EÚ na adrese http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_sk.cfm

Názory vyjadrené v tejto publikácii sú názormi autora a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej komisie.

Inteligentnejšia a sústredenejšia politika súdržnosti je kľúčovým cieľom nového prístupu, ktorý sme predstavili v októbri 2011. Politika súdržnosti sa tak môže stať hlavnou investičnou stratégiou Európskej únie po roku 2013 a ústredným nástrojom na dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020, teda rastu a zamestnanosti.

Dôležité je, aby sme toto inteligentnejšie uvažovanie rozšírili aj na ďalšie úzko súvisiace oblasti politík. Komisia 14. marca predstavila prvky spoločného strategického rámca (SSR) na obdobie rokov 2014-2020, ktorý integruje vykonávanie politiky súdržnosti so stratégiami pre politiku rozvoja vidieka, námornú politiku a politiku rybného hospodárstva.

Tieto oblasti politík sa v súčasnosti riadia samostatnými súbormi strategických usmernení. SSR, ktorý spoločne pripravujú útvary Komisie zodpovedné za tieto odvetvia, pomôže zaistiť, aby nové investičné priority a kľúčové opatrenia získali maximálnu podporu nielen z Kohézneho fondu a štrukturálnych fondov, ale podľa možnosti aj z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a Európskeho fondu námorného a rybného hospodárstva.

Test výsledkových ukazovateľov

Hlavnými prvkami budúcej politiky súdržnosti sú oveľa väčší dôraz na tematické ciele a dosahovanie výsledkov. Dvanásť riadiacich orgánov v ôsmich členských štátoch EÚ uskutočnilo sériu pilotných programov s cieľom preskúmať, ako budú tieto zmeny politík fungovať v praxi.

Pilotné testy ukázali, že nový prístup sa bude dať uskutočniť iba vtedy, keď budeme žiadať podstatné zmeny v postupoch tvorcov programov. Ak chceme dosiahnuť požadovaný dôraz na tematické ciele, musí dôjsť k dôkladnej úvahe a dôkladnému výberu politík. Táto skutočnosť zdôrazňuje význam politickej diskusie o rozhodnutiach, ktorá by mala byť hybnou silou tvorby programu.

V tomto vydaní časopisu *Panorama* sa rozprávame o skúsenostiach ľudí, ktorí sú zapojení do pilotných programov.

Dosiahli sme pozitívny pokrok v diskusiách s Európskym parlamentom o návrhoch Komisie súvisiacich s politikou súdržnosti na obdobie rokov 2014-2020. Poprední členovia Výboru Európskeho parlamentu pre regionálny rozvoj Constanze Angela Krehlová a Lambert van Nistelrooij nám v tomto vydaní poskytli svoje hodnotenie nového prístupu po roku 2013.

Vašu pozornosť chcem upriamiť aj na našu rozšírenú príručku o cieľoch zjednodušenia v rámci novej politiky súdržnosti, ktorá obsahuje užitočné tipy na dosiahnutie zjednodušenia v praxi.

Johannes Hahn

Člen Európskej komisie pre regionálnu politiku

BUDÚCNOSŤ POLITIKY SÚDRŽNOSTI – VÄČŠÍ DÔRAZ NA VÝSLEDKY

Návrhy Európskej komisie súvisiace s budúcnosťou politiky súdržnosti kladú oveľa väčší dôraz na výsledky ako v minulosti. V čase hospodárskej krízy je viac ako kedykoľvek predtým dôležité využívať dostupné prostriedky tak, aby obyvateľom EÚ priniesli čo najväčší ošoh.

Zákonodarcovia si stále viac uvedomujú, že na správne využívanie verejných financií sa nekladie dostatočný dôraz. Peniaze sa možno využívajú v súlade s pravidlami, no prinášajú len obmedzené výsledky. Výzvou súčasnosti je využívať financie správne a dosiahnuť výsledky.

Dosah je zmena, ktorú je možné bez pochybností pripísať opatreniu. „Účinok opatrenia“ alebo „vplyv opatrenia“ sú v tomto prípade významovými synonymami.

Logika opatrenia ako štartová čiara programu

Na začiatku prípravy akéhokoľvek opatrenia orgánov verejnej správy je rozoznanie problému, ktorý treba riešiť. Paleta potrieb bude vždy pestrá, takže rozhodnutie, čo riešiť, bude záležať na výsledku istého postupu zahŕňajúceho politickú voľbu. Súčasťou tohto postupu bude tiež určiť smer želanéj zmeny a občas aj stav vecí, ktorý si želáme dosiahnuť (cieľ).

Výsledky, výsledkové ukazovatele a ukazovatele výstupu

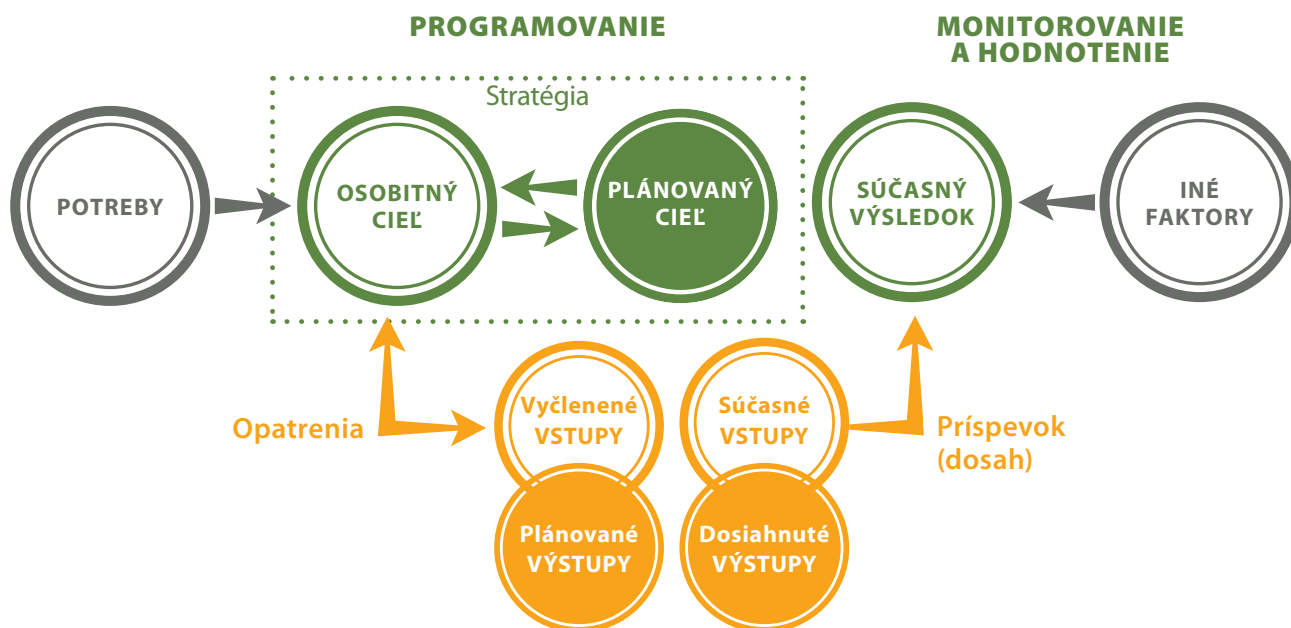
Plánované *výsledky* predstavujú to, čo chceme zmeniť pomocou financovaných opatrení.

Po výbere plánovaného výsledku by sme mali určiť ukazovateľ, ktorý dokáže merať pokrok pri jeho dosahovaní. Výber jednoducho výsledkových ukazovateľov uľahčuje porozumieť problému a potrebám regulácie. Neskôr umožňuje posúdiť, či boli ciele splnené alebo nie. Pre výsledkové ukazovatele je preto užitočné nastaviť ciele.

Po stanovení potrieb a želaného výsledku musí zákonodarca rozhodnúť, ktoré faktory budú predmetom verejnej regulácie. Vybrané faktory určia podobu opatrení financovaných z programov a povedú tak k *výstupom*. Výstupy sú priamym produktom programov a majú prispieť k výsledkom.

Opatrenie je možné lepšie znázorniť graficky pomocou *logickej schémy*:

Monitorovanie

Monitorovať znamená pozorovať. *Monitorovať výstupy* znamená pozorovať, či boli dosiahnuté plánované výstupy a či je realizácia na dobrej ceste.

Programy politiky súdržnosti sa uskutočňujú v prostredí viacúrovňového riadenia. Účastníci tohto systému – implementačné agentúry, riadiace orgány, inštitúcie na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ sa líšia svojimi požiadavkami na informovanosť. Na európskej úrovni je dôležité sústrediť informácie o využití prostriedkov politiky súdržnosti zo všetkých programov tak, aby mali hodnotu pre Radu, Parlament, Dvor audítorov a pre občanov EÚ. To je úloha *spoločných ukazovateľov* definovaných na úrovni EÚ. Tieto ukazovatele súvisia s aktivitami, ktoré sú najčastejšie financované z prostriedkov Kohézneho fondu.

Monitorovanie sleduje aj zmeny vo výsledkových ukazovateľoch. Sledovanie hodnôt výsledkových ukazovateľov umožňuje posúdiť, či sa ukazovatele pohybujú želaným smerom alebo nie. Ak nie, môže to urýchliť odozvu na primeranosť a účinnosť opatrenia a primeranosť zvolených výsledkových ukazovateľov.

Počiatkové hodnoty výsledkových ukazovateľov, t. j. hodnotu ukazovateľa pred realizáciou opatrenia a v neskorších časových úsekoch je v niektorých prípadoch možné získať z vnútroštátnych alebo regionálnych štatistík. V iných prípadoch sa nedá zaoberať bez prieskumu alebo údajov verejnej správy, napríklad z obchodných registrov alebo o príjemcoch dávky v nezamestnanosti.

Hodnotenie

Zmeny vo výsledkových ukazovateľoch sú dôsledkom aktivít spolufinancovaných na základe opatrení orgánov verejnej správy, napríklad z Kohézneho fondu, a tiež *iných faktorov*. Rozdiel medzi stavom pred realizáciou a po realizácii opatrenia orgánov verejnej správy nie je rovný účinku tohto opatrenia:

$$\begin{aligned}
 &\text{ZMENA VÝSLEDKOVÉHO UKAZOVATEĽA} \\
 &= \\
 &\text{VPLYV ZÁSAHU} \\
 &+ \\
 &\text{VPLYV INÝCH FAKTOROV}
 \end{aligned}$$

Hodnotenie dosahu – ako zachytiť vplyv

Úlohou hodnotenia dosahu je odlíšiť účinky opatrenia od vplyvu iných faktorov a tiež vysvetliť mechanizmus programu. Namiesto sú dve otázky:

- Malo opatrenie vplyv, a ak áno, aký veľký bol, či už pozitívny, alebo negatívny? *Funguje to?* Existuje príčinná súvislosť? To sú otázky, ktoré má zodpovedať *porovnávacie hodnotenie dosahu*.
- Prečo vyvolalo opatrenie určité plánované (a neplánované) účinky? Dať odpovede na otázky „*prečo a ako to funguje?*“ a podobné otázky je cieľom *teoretického hodnotenia dosahu*.

Na tieto otázky by sme sa nemali pýtať bez zohľadnenia ostatných okolností. Každé hodnotenie, ktoré pracuje s otázkou „ako to funguje“, musí prevziať základné prvky teórie zmeny (ako a prečo?), aby určilo, na ktoré zmeny je potrebné prihliadať a ktoré treba prípadu pripísať. A naopak, každé hodnotenie, ktoré sa pýta „prečo to funguje“, bude pracovať, možno prirodzene, s hypotetickou situáciou. V ideálnom prípade *by sa mali porovnávací a teoretický prístup dopĺňať*.

Hodnotenie realizácie – manažérsky pohľad

Hodnotenie realizácie si všíma, ako sa projekt riadi a realizuje. Bežne sa pýta na to, či potenciálni prijímatelia vedia o programe a či k nemu majú prístup, či je podávanie žiadostí dostatočne jednoduché, či sú výberové kritériá na projekt zrozumiteľné a vhodné, či existuje zdokumentovaný systém riadenia údajov a či sú výsledky programu účinne medializované. V minulosti boli mnohé, ak nie všetky hodnotenia politiky súdržnosti tohto druhu.

EXISTUJE BEZCHYBNÝ SYSTÉM HODNOTENIA, KTORÝ ZARUČÍ SPRÁVNE ODPOVEDE?

Každé hodnotenie by malo:

- byť „šité“ na konkrétnu otázku, na ktorú má odpovedať, na predmet programu a jeho súvislosti;
- zodpovedať, pokiaľ je to možné, hodnotiace otázky z rôznych uhlov pohľadu a použitím rôznych metód. To je *princíp triangulácie*; a
- zohľadniť náklady na hodnotenie z pohľadu potenciálneho zisku poznatkov. Pri voľbe spôsobu hodnotenia je potrebné zohľadniť to, čo je už známe.

Stručne: Výber a kombináciu metód je potrebné vybrať od prípadu k prípadu. Na výber je množstvo metód a neexistuje „ideálna“ pre všetky prípady.

Čo je nové?

Skúsenosti z hodnotenia súčasných a minulých programov politiky súdržnosti upozorňujú na otázku úspešnosti programu v prípadoch, keď program jednoznačne neurčil, čo chce zmeniť. Mnohé programy sú jednoznačné v tom, na aký účel chcú vynaložiť peniaze, ale nie v tom, čo sa má následne zmeniť. Ukazovatele programov sú často príliš početné a nevhodné z pohľadu plánovanej zmeny. Mnohé programy príliš rozptýlili zdroje, či už zemepisne, alebo tematicky, takže sa znížila šanca dosiahnuť merateľný výsledok. Pre novú filozofiu zameranú na výsledky je preto na začiatok kľúčové jednoznačne určiť ciele, popísať ich malým množstvom ukazovateľov, pre ktoré existujú dostupné údaje o počiatočnom stave, a plán, ako zhromažďovať údaje o dosiahnutom pokroku a hodnotiť dosah.

Ďalšia podstatná zmena spočíva vo väčšom zameraní hodnotenia na *dosah* politiky súdržnosti. Doposiaľ mali hodnotenia sklon sledovať skôr otázky realizácie a menej si všímali dosah opatrení.

Test výsledkových ukazovateľov

Nový prístup testovalo vo svojich programoch 12 riadiacich orgánov v ôsmich členských štátoch EÚ – s cieľom preskúmať, ako bude nové zameranie na výsledky fungovať v praxi. Prišli na nasledujúce zistenia:

- nový prístup je *uskutočniteľný*, avšak len v prípade podstatnej zmeny v postupoch tvorcov programov;
- tým spôsobom, ktorý navrhuje Komisia EÚ v súčasnosti, nepoužíva výsledkové ukazovatele žiadny z regiónov, ktoré sa zúčastnili na pilotnom testovaní. Ciele skúmaných priorít boli vyjadrené priveľmi všeobecne a používané ukazovatele vo väčšine prípadov *nezaznamenávali plánovaný dosah* programov;
- zameranie na výsledky musí byť súčasťou tvorby programu a nie prídavkom na záver;
- najdôležitejšia zmena, ktorú je potrebné urobiť, je *koncentrácia*. Mnohé zo skúmaných priorít boli v skutočnosti zhlukom viac či menej podstatných priorít druhotného významu, takže ich nebolo možné popísať jediným, či dokonca ani dvomi ukazovateľmi;
- koncentrácia musí byť výsledkom procesu *úvahy a politickej voľby*. Zdôrazňuje to význam politickej diskusie o výbere možností, ktorá by mala byť motorom tvorby programu a bezodkladného spustenia tohto postupu;
- kde je koncentrácia, tam je menej ukazovateľov. Niektoré regióny, ktoré sa zúčastnili na pilotnom testovaní, mali veľmi veľké množstvo ukazovateľov, no žiadny z nich nezachytil dôvod politického opatrenia;

- nech vyberieme akýkoľvek výsledkový ukazovateľ, *klúčový je počiatočný stav a cieľ*. Ten môže byť *kvantitatívny alebo kvalitatívny*;
- v niektorých prípadoch (napr. podpora veľkých podnikov) je možné použiť *porovnávacie hodnotenie dosahu*, ktoré porovnáva výkon dotovaného podniku s podobnými podnikmi, ktoré nedostali podporu. V iných prípadoch je vhodnejšie použiť *teoretické hodnotenie dosahu*, prípadové štúdie, ankety a cieľové skupiny. V oblasti dopravy môžu zachytiť dosah *vstupné a výstupné* údaje o intenzite a druhoch dopravy;
- na záver je dôležité pripomenúť, že *ukazovatele nám nepovedia všetko*. Vývoj výsledkových ukazovateľov by mal podnietiť diskusiu, nie je totiž bodkou za témou o spôsoboch realizácie politiky.

Ankety z niektorých regiónov, ktoré sa zúčastnili na pilotnom testovaní, sú súčasťou tohto vydania *Panorámy* na stranách 9-11.

VIAC INFORMÁCIÍ

Sprievodné dokumenty:

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/evaluations/guidance_en.cfm#2

VÝKONNOSTNÝ RÁMEC – ČO TO ZNAMENÁ?

Navrhované nariadenie⁽¹⁾ na roky 2014-2020 navrhuje „výkonnostný rámec“ ako súčasť intenzívnejšieho zamerania politiky súdržnosti na výsledky. Podstatné je, dohodnúť pre každý program kľúčové medzníky, ktoré budú pozorne monitorované členskými štátmi a Európskou komisiou a ktorých dosiahnutie môže mať pozitívne aj negatívne finančné dôsledky. Medzníky budú nastavené na roky 2016, 2018 a 2022. Môžu to byť vykonávacie opatrenia, napríklad zverejnenie výberového konania či finančné a výstupné ukazovatele.

Členské štáty a Komisia budú vo výročných správach programov monitorovať pokrok pri dosahovaní čiastkových cieľov. Ak bude postup pomalý, Komisia môže vo veci vydať odporúčania.

Komisia a členské štáty vykonajú prvý oficiálny prieskum v roku 2017 s cieľom nájsť tie časti programov, ktoré zaostávajú za určenými medzníkmi. Prieskum môže opäť priniesť odporúčania Komisie. Členské štáty by sa k nim mali následne vyjadriť, aby sa zmenil účel prostriedkov vyčlenených na program alebo sa urýchlila jeho realizácia.

Po prieskume v roku 2019 Komisia prideli výkonnostnú rezervu. Výkonnostná rezerva pozostáva z 5% (podľa členského štátu, kategórie alebo regiónu a fondu), ktoré sa na začiatku programovacieho obdobia nevyčlenili na konkrétne programy. Úspešné priority, na ktoré by mala byť rezerva pridelená, navrhnú Komisii členské štáty. Rezervu je možné rozdeliť len medzi priority, ktoré dosiahli vytýčené medzníky.

Komisia bude mať tiež možnosť pozastaviť financovanie priority alebo jej časti, ak bude mať na základe prieskumu výsledkov v roku 2019 dôkaz, že priority sa nepodarilo dosiahnuť určené medzníky. Pozastavenie platby je opatrenie, ktoré sa nebude automaticky uplatňovať len preto, že neboli dosiahnuté medzníky. Komisia pozastaví platby iba v prípadoch, keď členský štát nedokáže v primeranej lehote prijať opatrenia na nápravu.

Finančné korekcie sú posledným ohnivkom. Je možné ich použiť len na ukončenie programu v prípadoch závažného nedostatočného prínosu. Rozhodnutie, či došlo k vážnemu zlyhaniu alebo nie, zohľadní, či dôvodom nedostatočného plnenia cieľov boli neodvratné okolnosti, prípadne podstatné nepredvídateľné vonkajšie faktory, a či príslušné členské štáty prijali nápravné opatrenia. Podrobnosti určí Komisia vo vykonávacom predpise.

(1) Spoločné ustanovenia nariadenia, články 18-20.

SKÚŠKA NOVÉHO PRÍSTUPU – VÝSLEDKY V PRAXI

Väčší dôraz na výsledky v politike súdržnosti v období rokov 2014-2020 si vyžiada určité strategické zmeny na prevádzkovej úrovni. Výsledkové ukazovatele budú odsúhlasené a monitorované pri každom programe. Európska komisia vyzvala reprezentatívny počet regiónov na účasť v pilotnom programe, ktorého cieľom bolo vyskúšať nový prístup v praxi. Panorama hovorila s niektorými účastníkmi o praktických otázkach nového výsledkovo zameraného prístupu.

BALÁZS PICHLER, NÁRODNÁ ROZVOJOVÁ AGENTÚRA, MAĎARSKO

V Maďarsku je podľa mňa jednoznačne najdôležitejšou úlohou sústrediť zdroje a financie na obmedzený okruh tém, v ktorých chceme dosiahnuť zmenu a nakoniec aj výsledky.

To jednoznačne znamená výrazný odklon od súčasnej podoby politiky súdržnosti, ktorá je postavená na čerpaní a nalieha na úplné vyčerpanie vyčlenených prostriedkov. Dôsledkom toho je, že v súčasnom programovom období sa prostriedky vynakladajú na najrôznejšie opatrenia a výsledky politiky súdržnosti sa niekedy dajú len ťažko merať.

Ak sústredíme naše finančné prostriedky na obmedzený počet zmien, ktoré chceme dosiahnuť, otvoríme mnoho otázok. Zmeny a výsledky, ktoré očakávame od politiky súdržnosti, musia byť predovšetkým založené na širokej dohode a podpore zúčastnených strán, pretože v budúcnosti nebude možné niektoré rozvojové potreby uspokojiť v rámci politiky súdržnosti, čo môže vyvolať nespokojnosť.

Po druhé, predpokladom dosiahnutia tejto širokej dohody je včasná príprava programov na budúce programové obdobie.

Najväčšou výzvou pre nás možno bude nájdenie správnej rovnováhy medzi ambicióznymi a realistickými zmenami.

Zapojenie zúčastnených strán

Nový prístup zameraný na výsledky si jednoznačne vyžaduje väčšie zapojenie zúčastnených strán. Pre spustenie tohto procesu plánujeme pokračovať v pilotnom projekte, do ktorého je zapojená Európska komisia. Plánujeme usporiadať jednodňové pilotné stretnutie s každým riadiacim orgánom v Maďarsku.

Najväčšou výzvou nového prístupu, okrem identifikovania tých pravých zmien a výsledkov, ktoré chceme dosiahnuť, je otázka, ako nastaviť meranie pridanej hodnoty politiky súdržnosti.

Spôhlivé výsledkové ukazovatele

Prvým krokom bude výber spoľahlivých a stabilných výsledkových ukazovateľov, ktoré budú dostatočne blízke našim opatreniam a dokážu merať zmeny, ktoré chceme dosiahnuť.

Vždy tu však budú vonkajšie faktory, ktoré ovplyvnia hodnoty našich výsledkových ukazovateľov. Musíme preto vopred premyslieť, ako odlíšime účinky vonkajších faktorov od hlavných účinkov, a jasne určiť prínos politiky súdržnosti. Vyžiada si to včasné plánovanie a úzky vzťah medzi plánovaním, monitorovaním a hodnotením.

MAURO TERZONI, REGIONE MARCHE REGIONÁLNA RADA, ANCONA, TALIANSKO

Nový prístup nie je podľa môjho názoru dramatickou zmenou, ale skôr šikovným doladením politiky súdržnosti. Ukazovateľmi, cieľmi, výsledkami, dosahmi, hodnotením atď. sa v skutočnosti zaoberáme už takmer 30 rokov. Teraz sme v novej etape, keď záleží na výsledkoch a my môžeme stavať na tom, čo sme si už vyskúšali a overili v minulosti.

Vnímam to skôr ako zmenu nastavenia mysle. V prvom rade musíme premýšľať o tom, ako a čo chceme zmeniť v našom regióne, čo je možné urobiť, a menej sa sústrediť na mechanizmy a postupy. A to je najväčšia výzva.

Zapojenie zúčastnených strán

Od samého počiatku politiky súdržnosti náš región ťažil z existencie vplyvného výboru, ktorý tvoria sociálni a ekonomickí partneri. V jednotlivých etapách programovacieho obdobia sa angažujú mestá, kraje, sociálne a ekonomické inštitúcie a ďalšie zainteresované strany. Okrem riadiaceho orgánu sú do uskutočňovania programu zapojené všetky regionálne inštitúcie.

Novou výzvou je potreba presnejšie zameranej politiky, ako to naznačujú tematické priority a vytvorené ciele. Jednoznačné nastavenie výsledkov si podľa mňa vyžaduje väčšiu mieru zapojenia zúčastnených strán. Stanovenie jednoznačných cieľov si zase vyžaduje jednoznačné určenie stratégie. V tomto procese môžu všetky zúčastnené subjekty ľahšie pochopiť, ktorá oblasť ich záujmu bude ovplyvnená a ako. Stanovenie cieľov definuje ešte presnejšie „paletu“ výsledkov, ktoré chcete dosiahnuť.

Programy orientované na výsledky si budú vyžadovať silné partnerstvo, pretože teraz sa bude merať nielen efektívnosť administratívy, ale aj schopnosť celého nášho regiónu *Regione Marche* ako celku.

Jedným prvkom našej filozofie bude sprístupniť výsledky, ktoré sme dosiahli v minulosti. Pri štarte každého programu bude spustený plán hodnotenia. Umožní to partnerom a zúčastneným stranám pochopiť, čo sme urobili v minulosti, aké sú možnosti dnes, aké problémy sme zistili. Pri príprave svojich návrhov a odporúčaní do budúcnosti budú tak mať k dispozícii cenné poznatky z doterajších skúseností.

Činnosti musia byť plánované v dostatočnom predstihu. Je to dôležité nielen pre súlad s kondicionalitou *ex ante*, ale aj pre poskytnutie dostatočného času zúčastneným stranám a partnerom na zapojenie do tvorby stratégie.

Najväčšie výzvy

V budúcnosti bude v porovnaní s minulosťou na administratívnej úrovni záležať menej na postupe a viac na výsledkoch, menej na výdavkoch a viac na tom, ako budú vynaložené. V budúcnosti bude činnosť riadiacich orgánov orientovaná viac na kvalitu/kvantitu dosahov programu a menej na kontroly a audity.

Na správne posúdenie výsledkov programu bude potrebné disponovať hodnotiacim/monitorovacím systémom, ktorý bude schopný zachytiť pridanú hodnotu financovaného opatrenia. To si bude vyžadovať lepšie štatistiky (obsahové ukazovatele), ktoré umožnia nastaviť štartovú čiaru a ciele tak, aby bolo možné merať „zmenu“.

Hodnotenie politiky prináša aj zodpovednosť a umožňuje porovnávanie politík. Príprava programov orientovaných na výsledok sa tak môže stať ešte chúlостivejším a citlivejším procesom.

CHRISTIAN LINDELL, KRAJ SKÅNE, ŠVÉDSKO

Z pohľadu nás, obyvateľov kraja Skåne vo Švédsku, je jednoznačnou výzvou určiť ciele pre oblasti podpory najmä v prípadoch, keď nie sme schopní merať priamy vplyv na počet podnikov alebo na zamestnanosť.

Ocenenie si zaslúži aj to, že nie vždy sa dajú pomocou ukazovateľov ideálne odmerať všetky dôležité účinky. Vhodnejším nástrojom je často priebežné hodnotenie a prípadová štúdia.

V minulosti sme sa zrejme príliš spoliehali na merateľnosť celkových účinkov na makroekonomiku. Musíme si uvedomiť, že primárne nevytvárame nové pracovné miesta a spoločnosti. To, čo robíme, je v skutočnosti tvorba sietí a štruktúr, ktoré podporujú rast. Ak to pochopíme, dokážeme sa jednoduchšie sústrediť na kľúčové faktory, konkrétne na meranie počtu uzlov v sieťach, a používať prieskumy na získanie spätnej väzby na užitočnosť prepojení.

Zapojenie zúčastnených strán

Som presvedčený, že vlastníci projektov a my, ktorí musíme pracovať so súčasným systémom ukazovateľov, privítame novú filozofiu tvorby ukazovateľov s nadšením a úľavou. Nebudeme musieť pokračovať v pokusoch merať veci, pri ktorých sa väčšina ľudí zhodne, že je to zložitá, ak nie jednoducho nemožná.

Musíme však naďalej hľadať spôsoby, ako reagovať na legitímne otázky našich politikov o vplyve ich opatrení. Musíme im ponúknuť iné zdroje informácií, ako sú ukazovatele, ktoré uspokojia ich otázky súvisiace s dosahom programu. V našom regióne sme na to v značnej miere používali priebežné hodnotenie.

Nové výzvy

Ak chceme zmeniť štruktúru ukazovateľov, budeme potrebovať silný politický zmysel pre vlastníctvo a uznať, že niektoré záležitosti nie je možné merať pomocou ukazovateľov, ale vyžadujú si iné nástroje, napríklad prípadové štúdie a priebežné hodnotenie.

Od tvorcov programov a sponzorov projektov to vyžaduje väčšiu šikovnosť pri presvedčaní, že úsilie bude v konečnom dôsledku viesť k zvýšeniu rastu a zamestnanosti, hoci účinky jednotlivých príspevkov sú ťažko merateľné.

Mnohé projekty sú zamerané na budovanie sietí a vytváranie nových štruktúr spolupráce. Hoci nedokážeme merať bezprostredne dosahy na vznik nových podnikov a pracovných miest, musíme si pripraviť analýzu, pomocou ktorej môžeme preukázať, že priaznivé účinky pravdepodobne dosiahneme. Musíme tiež získať uznanie v tom, že programy v severnej Európe sú v porovnaní s HDP malé a že len ťažko dokážeme merať ich účinky na makroúrovni.

Musíme tiež vziať do úvahy, že podmienky v jednotlivých regiónoch sa značne líšia, a to treba zohľadniť pri výbere tém a ukazovateľov. Nie všetko, čo sa vo svete stane, je možné predvídať, preto si myslím, že regióny by mali väčší záujem o rozvoj programov intenzívne zameraných na cieľ, keby boli pružnejšie a keby bolo možné programy jednoduchšie meniť.

KLÚČOVÉ UKAZOVATELE: POMÁHAJÚ ZMAPOVAŤ POKROK V NAŠICH REGIÓNOCH

Pod dohľadom politiky súdržnosti Európskej únie sa uskutočňujú stovky programov a projektov. Aby Komisia dokázala držať krok s informáciami o kľúčových úspechoch a pokrokoch, využíva pri programoch politiky súdržnosti súbor tzv. „hlavných ukazovateľov“. Tieto ukazovatele predstavujú štatistickú oporu pre kľúčové udalosti v regionálnej politike a ukazujú posun v plnení cieľov.

Politika súdržnosti je decentralizovaná politika. Členské štáty EÚ a regióny si určujú svoje vlastné ciele, navrhujú operačné programy, ktoré ich k týmto cieľom majú doviest, vyjednávajú s Európskou komisiou a uskutočňujú programy. Vďaka tomu politika súdržnosti podporuje ľudí a ich potreby v danom regióne v súlade s princípom subsidiarity únie.

Stovky programov obsahujú veľmi široký rozsah činností. To je základným prínosom politiky súdržnosti, avšak Komisii to tiež privádza do situácie, keď na jednoduchú otázku „Aké sú výsledky politiky súdržnosti?“ nemá jednoduchú odpoveď. Vymenúvať všetky programy a ich prínos je prakticky nemožné, pretože každý program prispieva k naplneniu potrieb svojho regiónu inak.

Komisia preto v roku 2006 zaviedla do politiky súdržnosti niekoľko spoločných alebo „základných“ ukazovateľov, ktoré merajú niektoré obvyklejšie opatrenia. Hoci nedokážu zaznamenať všetko, umožňujú Komisii EÚ a všetkým zúčastneným subjektom, aby mali blízko k informáciám o určitých kľúčových výsledkoch v regiónoch EÚ.

Hoci základné ukazovatele nie sú povinné, väčšina operačných programov ich vo svojich výročných správach používa. Vieme napríklad, že ku koncu roka 2010 vytvorila súčasná generácia programov 185 000 pracovných miest, priniesla širokopásmový prístup k internetu viac než 850 000 ľuďom a ďalších 3,5 milióna ľudí pripojila na čistiarene odpadových vôd.

Kvalita a spoľahlivosť informácií podložených hlavnými ukazovateľmi sa každým rokom zlepšujú. To je veľmi dôležité, pretože spoločné ukazovatele budú dôležitým prvkom budúcich právnych predpisov upravujúcich politiku súdržnosti. V budúcnosti dokáže Komisia oznamovať každý rok Európskemu parlamentu, Dvoru audítorov a širokej verejnosti výsledky dosiahnuté pomocou prostriedkov politiky súdržnosti a prispievať do diskusie o jej výsledkoch.

VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/working/wd7_indicators_en.pdf

INOVÁCIE V NAJODĽAHLEJŠÍCH REGIÓNOCH

Udržateľný hospodársky rast čoraz viac súvisí so schopnosťou regionálnych hospodárstiev meniť sa a inovovať. Napriek rôznym obmedzeniam spojeným s faktormi, ako sú vzdialenosť od kontinentálnej Európy, malé trhy či nedostatok kritického množstva, väčšina z ôsmich európskych najodľahlejších regiónov považuje za prioritu rozšírenie rozsahu svojej hospodárskej činnosti posilnením podnikateľského sektora s cieľom produkovať viac tovaru a služieb s pridanou hodnotou.

Viacere príklady realizácie inovatívnych projektov ukazujú, že najodľahlejšie regióny majú vzhľadom na svoju osobitnú zemepisnú polohu a morfológické vlastnosti v oblasti výskumu a inovácií jednoznačne silu a potenciál. Skvelá práca sa vykonáva najmä v nasledujúcich oblastiach:

- obnoviteľná energia;
- morský výskum;
- tropické zdravotníctvo; a
- biodiverzita.

Podľa článku 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) v znení rozhodnutia Európskej rady z 29. októbra 2010, ktorým sa mení a dopĺňa postavenie ostrova Svätý Bartolomej voči EÚ, je v EÚ osem „najodľahlejších regiónov“: štyri francúzske zámorské departmány a regióny (Guadeloupe, Francúzska Guyana, Martinik a Réunion), jeden zámorský samosprávny celok (Svätý Martin), dva portugalské samosprávne regióny (Azory a Madeira) a jedno španielske samosprávne spoločenstvo (Kanárske ostrovy). Od 1. januára 2012 už Svätý Bartolomej nie je najodľahlejším regiónom, pretože sa stal jednou zo „zámorských krajín a území“. Nakoniec treba pripomenúť, že 26. októbra 2011 Francúzsko podľa článku 355 ods. 6 ZFEÚ predložilo Európskej rade oficiálnu žiadosť o zmenu postavenia územia Mayotte – ktoré je momentálne zámorskou krajinou a územím – voči EÚ, s cieľom dosiahnuť, aby sa od januára 2014 toto územie zaradilo medzi najodľahlejšie regióny.

Rozvíjať sa však môže aj niekoľko ďalších oblastí, napríklad:

- poľnohospodársky a agropotravinársky výskum;
- zmierňovanie účinkov zmeny klímy;
- astrofyzika, letectvo a kozmonautika; a
- vulkanológia a seizmológia.

Účinné využívanie dostupných finančných prostriedkov na podporu činnosti v oblasti výskumu, technologického vývoja a inovácií predstavuje nepretržité úsilie regionálnych a celoštátnych vlád i európskej úrovne. Hospodárske, sociálne a environmentálne prínosy týchto investícií sú dôležité nielen pre samotné regióny, ale aj pre EÚ ako celok. Viaceré konferencie a semináre uskutočnené na Martiniku, Azorách a Réunione ukázali skutočnú dynamiku a záujem zainteresovaných strán o získanie podpory a lepšie využívanie európskych fondov s cieľom zvýšiť investície do výskumu a inovácií.

Neexistuje jedna politika inovácií, ktorá by vyhovovala všetkým: regionálna rozmanitosť je aktívom a argumentom v prospech rôznych ciest k rastu prostredníctvom „inteligentnej špecializácie“. Ak chcú najodľahlejšie regióny uspieť, musia namiešať svoju vlastnú zmes aktív, miestnych výhod, schopností a myšlienok, aby mohli súťažiť na globálnom trhu a rozvinúť svoj skrytý potenciál.

PRÍKLADY PROJEKTOV

OBNOVITELNÁ ENERGIA

Kanárske ostrovy – El Hierro 100 %

Tento projekt pozostáva z troch rôznych programov, ktoré sa rozvíjajú a realizujú:

1. 100% zdrojov obnoviteľnej energie pre program dodávky elektriny
2. Program úspory energie
4. Program pre dopravu (prechod z fosílnych palív na ekologickú dopravu)

Počas prvej fázy má projekt za cieľ uspokojiť 70-80 % dopytu po elektrine na ostrove prostredníctvom rôznych činností. Najinovatívnejšou činnosťou je spustenie veterno-vodnej elektrárne s cieľom dosiahnuť priamy prienik 30 % veternej energie do rozvodnej siete.

Trvanie projektu: od roku 2003
Celkové náklady: 64 600 000 EUR
Financovanie EÚ: 500 000 EUR

VIAC INFORMÁCIÍ

www.goronadelviento.es/index.php

BIODIVERZITA A ZMENA KLÍMY

Madeira – Zariadenie na vyhodnocovanie pevného odpadu

Ako sa uvádza v Strategickom pláne regionálneho riadenia pevného odpadu ostrova, tento projekt zariadenia na riadenie pevného odpadu spočíva vo vybudovaní potrebnej infraštruktúry a zariadenia na primeranú integráciu a optimalizáciu činností súvisiacich so zberom a prepravou, separovaným zberom a recykláciou, zhodnocovaním, spracovaním a konečnou likvidáciou odpadu.

Trvanie projektu: 1996-2009
Celkové náklady: 152 576 EUR
Financovanie EÚ: 102 081 EUR

VIAC INFORMÁCIÍ

www.valorambiente.pt/etrs-meia-serra

INOVÁCIE/TRANSFORMÁCIA POĽNOHOSPODÁRSTVA

Martinik – FIBandCO

Spoločnosť FIBandCO dáva druhý život kmeňom banánovníka. Pomocou inovatívnej technológie a ekologického procesu vyrába prírodnú dyhu. V produktoch spoločnosti FIBandCO sa zhodnocuje nevyužitý, rýchlo obnoviteľný zdroj bez nutnosti odlesňovania, preto sú mimoriadne uznávané pre svoju estetickosť, jedinečnosť a udržateľnosť.

Trvanie projektu: 2010-2012
Celkové náklady: 1 211 000 EUR
Financovanie EÚ: 500 499 EUR

VIAC INFORMÁCIÍ

www.fibandco.com

INTELEKTUÁLNA ŠPECIALIZÁCIA

Najodľahlejšie regióny začali pripravovať svoje regionálne inovatívne stratégie a aktívne sa podieľať na platforme inteligentnej špecializácie (platforma S³). V júni 2012 sa na Azorách uskutoční seminár o inteligentnej špecializácii s podporou Inštitútu pre technologický výskum budúcnosti (IPTS). Toto podujatie bude pre všetky zainteresované strany príležitosťou na výmenu názorov na tieto stratégie a na uskutočnenie najlepších volieb na regionálnej úrovni.

Platforma S³ je sieť európskych regionálnych predstaviteľov a odborníkov, ktorá má za cieľ pomáhať regiónom pri vývoji, realizácii a kontrole stratégií pre inteligentnú špecializáciu. Inteligentná špecializácia je dôležitou strategickou koncepciou a podstatou politiky inovácií. V prvom rade je založená na dôkladnej analýze aktív jednotlivých regiónov (pozoruhodné laboratória z hľadiska biodiverzity, obnoviteľné energie, morské zdroje atď.). Následne prostredníctvom nasmerovania vzácnych ľudských a finančných zdrojov do niekoľkých konkrétnych sľubných oblastí, ktoré poskytujú globálne konkurenčné výhody, podporuje krajiny a regióny posilňovaním ich inovačnej kapacity. Celkovým cieľom je podporovať účinné, efektívne a synergické využívanie verejných investícií na dosiahnutie inovatívneho rastu prostredníctvom tvorby viacročných stratégií s dohľadom a poradenstvom zo strany skupiny odborníkov, ktorá umožní výmenu osvedčených postupov medzi regiónmi.

Najodľahlejšie regióny patria medzi prvé regióny EÚ zapojené do regionálnych inovatívnych stratégií v rámci tejto novej hospodárskej koncepcie. Bude to pre ne príležitosť ukázať politické odhodlanie a zápal pri podpore inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu zhodnotením svojich aktív a regionálnej inovačnej kapacity.

Táto angažovanosť rozhodne pomôže zvýšiť produktivitu a konkurencieschopnosť a obyvateľom týchto regiónov prinesie pracovné miesta a kvalitnejší život. Túto zmenu zameranú na inovácie bude musieť, samozrejme, sprevádzať aj zmena podnikateľskej kultúry, v ktorej účinné inovačné systémy zmobilizujú duševné a podnikateľské kapacity potrebné na vytvorenie priaznivého podnikateľského prostredia pre inovácie, a to najmä pre malé a stredné podniky (MSP) nielen v odvetví najmodernejších technológií, ale vo všetkých odvetviach.

DRUHÉ FÓRUM NAJODĽAHLEJŠÍCH REGIÓNOV sa uskutoční 2. a 3. júla 2012 v Bruseli v Belgicku.

Na prvom fóre v roku 2010 sa stretlo viac než 500 účastníkov. Zúčastnili sa na ňom predstavitelia najodľahlejších regiónov, politici na európskej, vnútroštátnej i regionálnej úrovni, ako aj kľúčové osobnosti z občianskej spoločnosti, akademického a podnikateľského prostredia.

Druhé fórum sa bude niesť v rovnakom duchu, a to v čase diskusie o návrhoch na budúce politiky EÚ v odľahlejšie regióny. Uskutoční sa tiež krátko po prijatí nového oznámenia Európskej komisie o budúcej stratégii pre najodľahlejšie regióny v júni 2012.

Diskusie budú zamerané na hlavné otázky rozvoja ôsmich najodľahlejších regiónov EÚ v rámci stratégie Európa 2020 pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast. Fórum bude pre všetky zainteresované strany príležitosťou na výmenu názorov na témy, ako sú potenciál „modrého rastu“ (dlhodobá stratégia na podporu rastu v námornom odvetví), modernizácia poľnohospodárstva, úlohy v oblasti životného prostredia, spoločenské otázky, zamestnanosť, inovácie a konkurencieschopnosť podnikov.

Ďalšie informácie nájdete na webovej stránke:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/rup2012/index_en.cfm

VIAC INFORMÁCIÍ

<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home>

DÁNSKE PREDSEDNÍCTVO EÚ: EU2012.DK

» Klúčovou výzvou pre dánske predsedníctvo je konsolidovať finančnú situáciu a zároveň dosiahnuť hospodársky rast a vytvárať pracovné miesta. «

V prvej polovici roka 2012 sa predsedníctva Rady Európskej únie ujalo Dánsko. Stefan Emanoil Ilcus, prvý tajomník dánskeho zastúpenia pri EÚ a predseda pracovnej skupiny pre štrukturálne opatrenia, predstavuje priority dánskeho predsedníctva v oblasti politiky súdržnosti.

Európa prežíva náročné časy. Aké sú vo všeobecnosti hlavné priority predsedníctva a čo možno urobiť na obnovu dôvery trhu a hospodárskeho rastu?

Dánske predsedníctvo má štyri celkové priority: dosiahnuť 1) zodpovednú Európu, 2) dynamickú Európu, 3) ekologickú Európu a 4) bezpečnú Európu. Klúčovou výzvou je skonsolidovať finančnú situáciu a zároveň dosiahnuť hospodársky rast a vytvoriť pracovné miesta. Konsolidáciu prinesie posilnenie makroekonomickej koordinácie EÚ s lepším monitorovaním hospodárstiev všetkých členských štátov, pričom všetky členské štáty vypracujú vnútroštátne programy stability a konvergenzie, ako aj vnútroštátne reformné programy. Dánske predsedníctvo sa navyše snaží ďalej zlepšovať opatrenia zamerané na koordináciu krajín eurozóny a reguláciu finančného sektora s cieľom minimalizovať riziko novej krízy. Rast a pracovné miesta sa znova obnovia prostredníctvom štrukturálnych reforiem v členských štátoch, nového sedemročného rozpočtu, ktorý podporí rast a tvorbu pracovných miest, a oživenia vnútorného trhu vrátane vytvorenia jednotného digitálneho trhu.

Aké sú priority predsedníctva v oblasti politiky súdržnosti?

Napriek hospodárskej kríze by sme mali pamätať na to, že politika súdržnosti je jedným z najväčších úspechov európskej integrácie a solidarity. Zohrala a aj naďalej zohráva dôležitú úlohu z hľadiska dosahovania konvergenzie medzi rôznymi regiónmi a krajinami EÚ. Dánske predsedníctvo

považuje túto politiku za dôležitý prvok pri príprave Európy súčasné i budúce úlohy. Musíme preto vyvíjať úsilie rovnakým smerom: zvyšovať konkurencieschopnosť, rast a zamestnanosť s každým minútym eurom a zaistiť, aby politika zodpovedala tejto úlohe.

Politika súdržnosti musí byť cieľená a zameraná na výsledky. Platí to aj pre proces rokovanií a máme v úmysle pokročiť v rokovaní čo najďalej. Balík opatrení v oblasti politiky súdržnosti je veľmi rozsiahly a chceme postupovať súbežne s viacročným finančným rámcom (VFR) a nariadením o politike súdržnosti, hoci právne predpisy v oblasti politiky súdržnosti nemožno dokončiť pred konečnou dohodou Rady o VFR.

VFR je počas nášho predsedníctva na programe piatich zo šiestich zasadnutí Rady pre všeobecné záležitosti, čo odzrkadľuje dôraz na pokrok v týchto rokovaníach.

Rokovanie o legislatívnom balíku v oblasti politiky súdržnosti po roku 2014 je mnohorozmerný proces zahŕňajúci množstvo aktérov. Ako v ňom chcete pokročiť a dosiahnuť kompromisy? Ktoré aspekty balíka považujete za zvlášť dôležité?

Nemali by sme sa zľaknúť niektorých nových koncepcií v návrhoch Komisie, ako sú podmienenosť ex ante, výkonnostný rámec a dôraz na tematické ciele – a to ani nehororím o strategickom programovaní, riadení a kontrole a finančnom riadení. To všetko sú, samozrejme, dôležité prvky. Navrhované zmeny majú svoju logiku a verím, že dokážeme nájsť praktické riešenia a cieľené zlepšenia tohto na prvý pohľad zložitého návrhu. Koniec koncov, cieľenosť a zameranie na výsledky nikdy nemôžu uškodiť.

V spolupráci s predchádzajúcim poľským a budúcim cyperským predsedníctvom sme proces rokovanií rozdelili na

» Napriek hospodárskej kríze by sme mali pamätať na to, že politika súdržnosti je jedným z najväčších úspechov európskej integrácie a solidarity. «

niekoľko tematických okruhov. O niektorých z nich sme už diskutovali počas prvých mesiacov predsedníctva, napríklad o zjednodušení, riadení a kontrole, veľkých projektoch, operáciách generujúcich príjmy, strategickom programovaní a dôraze na tematické ciele. To sa ukázalo ako účinný prístup. V konečnom dôsledku však môžeme dosiahnuť len taký pokrok, aký sú schopné dosiahnuť delegácie jednotlivých krajín.

Ako sa vám spolupracuje s ostatnými členmi predsedníckej trojky, teda s Poľskom a Cyprom?

Spolupráca medzi týmito tromi krajinami je veľmi úzka a je založená na konštruktívnom prístupe a úzkej koordinácii. To zohralo dôležitú úlohu pri hladkom prechode medzi poľským a dánskym predsedníctvom bez spomalenia tempa v procese rokovaní a dúfame, že sa to znova potvrdí aj 1. júla, keď od nás predsedníctvo prevezmú Cyperčania. V tom čase by sme už mali v rokovaní značne pokročiť a rozhodujúce je práve zachovať tempo.

Ako si predstavujete spoluprácu s Európskym parlamentom?

Keďže politika súdržnosti podlieha bežnému legislatívnemu konaniu, Rada bude musieť s Parlamentom veľmi úzko spolupracovať. Rada zvolila seriózný prístup založený na stretnutiach cielených pracovných skupín, dvojstranných stretnutiach s delegáciami a diskusiách, ktoré sú naplánované na aprílové a júnové zasadnutie Rady pre všeobecné záležitosti. V priebehu celého procesu rokovaní však zostaneme v úzkom kontakte s Parlamentom, aby sme predišli zbytočnému nesúladu medzi spoluzákonodarcami a zlepšili vyhliadky na čo najskoršie dosiahnutie dohody.

ZJEDNODUŠENIE BUDÚCEJ POLITIKY SÚDRŽNOSTI

Zjednodušenie patrí medzi najbežnejšie očakávania týkajúce sa novej politiky súdržnosti na roky 2014-2020.

Európska komisia predložila konkrétne návrhy na dosiahnutie výraznejšieho zjednodušenia v rôznych oblastiach politik. V oblasti politiky súdržnosti niektoré návrhy vychádzajú z už zavedených zmien, kým iné sú nové.

Hodnota zjednodušenia

Základným cieľom návrhov na zjednodušenie je zaistiť hladké vykonávanie politiky a efektívne využívanie administratívnych zdrojov na regionálnej a vnútroštátnej úrovni i na úrovni EÚ.

Ukázalo sa, že zjednodušené pravidlá znížia čas a náklady na dosiahnutie cieľov a umožnia viac sa zamerať na výsledky. Budú tiež ľahšie pochopiteľné pre zainteresovaných aktérov, čo posilní právnu istotu.

Ďalšou výhodou bude zníženie množstva chýb a zvýšenie záruk zo strany vnútroštátnych systémov uplatňovania.

Komisia EÚ chce dosiahnuť zjednodušenie okrem iného prostredníctvom harmonizácie pravidiel týkajúcich sa rôznych fondov SSR (spoločného strategického rámca), zvýšenej pružnosti a proporcionality, spresnenia pravidiel na zlepšenie právnej istoty a digitalizácie dokumentov a procesov.

Úlohy

Účinná realizácia týchto opatrení bude závisieť od úsilia rôznych orgánov, organizácií a podnikov v celej Európskej únii.

Je však zrejmé, že vzhľadom na rozdielnu situáciu v jednotlivých štátoch môžu niektoré členské štáty určité zmeny považovať za zjednodušenie, kým iné ich môžu vnímať ako komplikáciu. Treba sa pokúsiť nájsť dostatočne široké spoločné východisko a zapojiť pružnosť s cieľom zjednodušiť riadenie politiky súdržnosti.

Skúsenosti tiež ukazujú, že k chybám niekedy dochádza preto, lebo sa menia pravidlá z predchádzajúcich programových období, a riadiace orgány alebo príjemcovia aj v novom programovom období naďalej uplatňujú staré pravidlá.

Mnohé zainteresované strany preto varovali pred radikálnou zmenou pravidiel. Návrhy Komisie to zohľadňujú tým, že navrhujú len zmeny, ktoré zabezpečia zjednodušenie v praxi.

Realizácia

Pri zabezpečovaní zjednodušenia pre príjemcov musia zohrávať rozhodujúcu úlohu členské štáty a všetky zapojené orgány.

Hlavným cieľom návrhov Komisie je zjednodušenie pre príjemcov. Niektoré prvky zjednodušenia tiež znižujú administratívne úsilie na všetkých úrovniach a niektoré sa zameriavajú na vnútroštátnu a regionálnu správu. Na zabezpečenie zjednodušenia pre príjemcov je v niektorých prípadoch potrebné, aby verejná správa investovala do nových informačných systémov, procesov a odbornej prípravy.

Zjednodušenie je spoločnou zodpovednosťou

Komisia vyhodnotila svoje návrhy a výsledky naznačujú potenciál výrazného zníženia administratívneho zaťaženia príjemcov. To sa väčšinou spája s dôrazným prechodom od riadenia založeného na papieroch smerom k elektronickému riadeniu.

Na celkové zaťaženie príjemcov môžu mať vplyv aj jednoduchšie a harmonizovanejšie pravidlá oprávnenosti a tiež kratšie termíny na uchovávanie dokumentov.

Legislatívne zmeny na úrovni EÚ musí dopĺňať úsilie vnútroštátnej a regionálnej úrovne obmedziť zložitosť pre príjemcov.

Preto sa navrhlo, aby sa v tejto súvislosti každý členský štát zaviazal dosiahnuť jasné ciele.

Využitie potenciálu

Spoločným úsilím na úrovni EÚ, vnútroštátnej a regionálnej úrovni bude možné znížiť celkové zaťaženie príjemcov na úrovni EÚ o 25 % v porovnaní s obdobím rokov 2007-2013.

Na dosiahnutie úplného potenciálu zjednodušenia sa však do procesu budú musieť zapojiť všetky zainteresované strany.

Zainteresované strany môžu prostredníctvom partnerstva zohrávať svoju úlohu pri zabezpečovaní toho, aby sa venovala primeraná pozornosť zjednodušeniu pri návrhu a vykonávaní operačných programov.

Riadiace orgány, certifikačné orgány alebo orgány auditu môžu prispieť k tomu, aby platné vnútroštátne právne predpisy a pravidlá v plnom rozsahu využili prvky zjednodušenia, a môžu prijať opatrenia na zabránenie prílišnej zložitosti pravidiel na vnútroštátnej a regionálnej úrovni.

Vnútroštátne orgány môžu vykonať dôkladnú analýzu a prijať opatrenia na vnútroštátnej úrovni na uvoľnenie potenciálu zjednodušenia vzhľadom na nové a zlepšené možnosti uvedené v návrhoch Komisie týkajúcich sa nariadení pre politiku súdržnosti na obdobie rokov 2014-2020. Okrem zavedenia nových metód do systému budú mať pozitívny vplyv na zjednodušenie aj činnosti, ako sú napríklad podpora osvedčených postupov, preberanie skúseností iných členských štátov a školenia zamestnancov.

Kľúčové návrhy

1. Harmonizácia pravidiel s ostatnými fondmi spoločného strategického rámca (SSR)

Nové nariadenie, ktoré predložila Komisia, stanovuje spoločné pravidlá politiky súdržnosti, politiky rozvoja vidieka, námornej politiky a politiky rybného hospodárstva z hľadiska strategického plánovania, oprávnenosti a trvania.

Zníži sa počet strategických dokumentov a pre päť fondov SSR bude len jeden strategický dokument EÚ a jeden vnútroštátny strategický dokument (1).

2. Viac pružnosti v štruktúre programov a systémov

Na dosiahnutie pružnosti v štruktúre vnútroštátnych a regionálnych mechanizmov by sa malo vykonávanie fondov SSR uskutočňovať na primeranej územnej úrovni v súlade s administratívnym rámcom členského štátu.

ROVNAKÉ PRAVIDLÁ PRE VŠETKY FONDY SSR

V minulosti sa v súvislosti s rôznymi fondmi SSR pre podobné typy projektov vyskytli prípady uplatňovania rôznych pravidiel oprávnenosti.

To si vyžaduje oboznámenie sa s mnohými súbormi pravidiel a hrozí riziko chýb s finančnými dôsledkami pre príjemcov.

Návrhy na obdobie rokov 2014-2020 stanovujú spoločné pravidlá oprávnenosti pre fondy SSR, aby sa táto zložitosť zjednodušila. Tieto pravidlá na úrovni EÚ by mali dopĺňať vnútroštátne pravidlá vychádzajúce z rovnakej zásady.

Na dosiahnutie väčšej pružnosti sa navrhuje viacero nových možností. Členské štáty a regióny môžu plánovať operačné programy týkajúce sa Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Európskeho sociálneho fondu (ESF) a Kohézneho fondu (KF) samostatne alebo spoločne, prispôbovať pridelovanie finančných prostriedkov až do 2 % medzi kategóriami regiónov, spájať financovanie pre jeden projekt z viacerých nástrojov financovaných z EÚ, financovať horizontálne činnosti technickej pomoci z jedného fondu a zlučovať funkcie riadiacich a certifikačných orgánov.

Majú tiež právo založiť spoločné monitorovacie výbory a zaviesť výročné kontrolné zasadnutia pre programy financované z fondov SSR. Oprávnenosť čerpania z ESF uľahčí aj integrované plánovanie na projektovej úrovni.

Integrované programovanie sa uľahčí aj prostredníctvom možnosti využívať rôzne nástroje, ako napríklad integrované územné investície, miestny rozvoj riadený spoločstvom alebo možnosť podpory projektu z rôznych fondov.

(1) Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Európsky sociálny fond (ESF), Kohézny fond, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) a Európsky fond námorného a rybného hospodárstva (EFNRH).

NOVÁ MOŽNOSŤ PROGRAMOV FINANCOVANÝCH Z VIACERÝCH FONDŮV

V období rokov 2014-2020 budú mať členské štáty možnosť pripraviť a zaviesť programy financované z jedného alebo viacerých fondov, pričom môžu kombinovať EFRR, ESF a KF v súlade s vnútroštátnou praxou.

Vytvorenie spoločných monitorovacích výborov a spoločného monitorovacieho systému a systému predkladania správ môže viesť k úspore nákladov vnútroštátnych orgánov.

Spoločné plánovanie uľahčí integrovaný prístup k realizácii politiky súdržnosti.

3. Väčšia proporcionalita

Opakované audity môžu predstavovať významné administratívne zaťaženie príjemcov. Návrh obmedzuje intenzitu auditov projektov.

Všetky opatrenia týkajúce sa predkladania správ, hodnotenia, riadenia a kontroly fondov SSR by mali byť z finančného a administratívneho hľadiska primerané úrovni pridelenej podpory.

Nemusí byť vždy nutné uskutočniť výročné kontrolné zasadnutie Komisie a členského štátu. Keďže spustenie programov trvá istý čas, prvá správa o realizácii a dokumenty o schvaľovaní účtov sa majú predložiť až v roku 2016.

OBMEDZENÝ AUDIT MALÝCH PROJEKTOV

V programe na obdobie rokov 2014-2020 nebudú operácie, ktorých celkové oprávnené výdavky nepresahujú 100 000 EUR, počas svojho trvania za normálnych okolností predmetom viac než jedného auditu zo strany orgánu auditu alebo Komisie.

To zabráni tomu, aby sa príjemcovia menších projektov museli podrobiť viacnásobným auditom a aby sa ich pozornosť odvádza od hlavných činností projektu.

Audítorská práca Komisie sa zameria aj na rizikovejšie oblasti. V prípade dobre fungujúcich orgánov auditu obmedzí Komisia svoje audity, ak budú dobre pracovať vnútroštátne systémy uplatňovania.

4. Právna istota prostredníctvom jasnejších pravidiel

Jasné a prehľadné pravidlá môžu byť veľkým zdrojom zjednodušenia. Na základe získaných skúseností sa upravilo viacero pravidiel z rokov 2007-2013 s cieľom dosiahnuť ich jasnosť. V budúcom období možno sprístupniť rôznorodejšie typy finančných nástrojov a zároveň zabezpečiť štandardizovanejšie pravidlá, aby sa obmedzila nevyhnutnosť tvorby vnútroštátnych pravidiel. Sú objasnené podmienky, za ktorých je možné financovať projekty mimo oblasti programu. Pravidlá o generovaní príjmov doplnil aj nepovinný paušálny prístup.

NOVÉ PRAVIDLÁ GENEROVANIA PRÍJMOV

Návrhy na obdobie rokov 2014-2020 stanovujú primeranejší prístup k posudzovaniu projektov generujúcich príjmy a zjednodušujú ich riadenie. Umožňujú, aby náklady, ktoré môžu byť podporené fondmi spojenými s typom projektu, boli určené na základe paušálnej sadzby. Členské štáty sa môžu rozhodnúť, či chcú uplatňovať paušálnu sadzbu, alebo si môžu zvoliť predošlú metódu analýzy chýbajúcich finančných prostriedkov, ak zväžia, že paušálna sadzba nie je vhodná.

Výnimka zostáva v platnosti pre všetky projekty ESF a projekty EFRR, KF, EPFRV a EFNRH do 1 milióna EUR

5. Efektívnejšie uplatňovanie a jednoduchšie predkladanie správ

Zjednodušenie vo viacerých prípadoch prinesie aj priame zníženie administratívnych nákladov.

Zámerom Komisie je zabezpečiť primerané predkladanie správ zo strany riadiacich orgánov a ich obmedzenie na podstatné prvky.

V období rokov 2014-2020 budú pravidelné výročné správy podstatne ľahšie než v rokoch 2007-2013 a budú sa zameriavať len na podstatné údaje o dosiahnutom pokroku. Prvá výročná správa sa má predložiť až v roku 2016.

Správa má z veľkej časti pozostávať z automaticky dostupných údajov z informačného systému a menej z vypracovaného textu.

Riadiace orgány budú musieť predložiť rozsiahlejšie správy len dvakrát počas programového obdobia (a v rámci záverečnej správy o vykonávaní).

6. Znižovanie administratívneho zaťaženia príjemcov

Administratívne zaťaženie príjemcov sa zníži vďaka širším možnostiam využívania zjednodušených nákladov, pričom sa zachovávajú a rozšíria možnosti zjednodušených nákladov zavedené už v rokoch 2007-2013. To prinesie nasledujúce výhody:

- zjednodušené náklady sa môžu uplatňovať v prípade piatich fondov SSR;
- zachovávajú sa súčasné metódy zisťovania zjednodušených nákladov;
- niektoré paušálne sadzby, jednotkové náklady a paušálne sumy sa stanovujú na úrovni EÚ;
- maximálny grant pre paušálne sumy sa zvýši na 100 000 EUR;
- paušálne sadzby sa budú môcť využívať na rôzne náklady; a
- môžu sa využiť možnosti zjednodušených nákladov z existujúcich európskych a vnútroštátnych nástrojov financovania pre podobné typy projektov.

Zavedenie prechodnej závierky skráti obdobie uchovávanía dokumentov zo súčasných maximálnych vyše 10 rokov na približne päť rokov.

KLADNÉ SKÚSENOSTI DÁNSKA S POUŽÍVANÍM ZJEDNODUŠENÝCH NÁKLADOV

Mestu Aalborg v Dánsku, ktoré realizuje viacero projektov financovaných Európskym fondom regionálneho rozvoja (EFRR), priniesol nový prístup zjednodušených nákladov pri riadení projektov okamžité výhody.

Až do roku 2011 sa všetky projekty EFRR riadili pravidlami skutočných nákladov, podľa ktorých sa pre všetky nepriame náklady museli zdokumentovať externé platby.

„Pre našu organizáciu to bola objemovo veľmi náročná úloha, pretože vyžadovala vykazovanie miliónov faktúr za výdavky, ako napríklad strava, cestovanie, tlač, reklama a podobne“, vysvetlil Jonas Kromann, projektový manažér mesta Aalborg.

Začiatkom roka 2011 obchodné oddelenie mesta Aalborg pretransformovalo svoje projekty a začalo využívať paušálnu sadzbu.

„Táto transformácia projektov si vyžiadala isté úsilie, pretože možnosti skutočných nákladov a paušálnej sadzby majú odlišné účtovné osnovy. Dospeli sme však k záveru, že zjednodušenie, ktoré prinieslo používanie paušálnej sadzby, výrazne uľahčilo správu projektov realizovaných mestom Aalborg“, povedal Kromann.

Zjednodušenie Politiky súdržnosti na obdobie rokov 2014-2020

Táto správa je dostupná v anglickom, bulharskom, českom, dánskom, holandskom, estónskom, fínskom, francúzskom, gréckom, litovskom, lotyšskom, maďarskom, nemeckom, poľskom, portugalskom, rumunskom, slovenskom, španielskom, švédskom a talianskom jazyku.

7. Prenesenie dôrazu na riadenie orientované na výsledky: spoločný akčný plán

Spoločný akčný plán (SAP) je časťou jednej alebo viacerých prioritných osí alebo operačných programov vykonávaných na základe prístupu orientovaného na výsledky s cieľom dosiahnuť konkrétne úlohy, na ktorých sa spoločne dohodli členské štáty a Komisia. SAP je nástrojom na výraznejší presun dôrazu riadenia na výstupy a výsledky. Oblasti, kde sa môže uplatniť, nie sú definované, ale môže sa vzťahovať na technickú pomoc a tiež na udržateľné začlenenie mladých ľudí do zamestnania. Kritérium na využitie SAP bude znamenať možnosť definovať spoľahlivé výstupy a výsledky.

Finančné riadenie SAP je založené výlučne na výstupoch a výsledkoch s uhrádzaním prostredníctvom štandardných stupníc jednotkových nákladov alebo paušálnych súm vzťahujúcich sa na všetky typy projektov. Audity SAP zo strany Komisie a orgánov auditu sa budú preto zameriavať výlučne na overenie splnenia podmienok uhrádzania, napríklad na dosiahnutie dohodnutých výstupov a výsledkov.

Pri využívaní SAP môže členský štát uplatniť bežné finančné pravidlá na uhrádzanie projektov. Tieto pravidlá nebudú predmetom auditu zo strany orgánu auditu alebo Komisie. V záujme zabezpečenia právnej istoty schvaľuje spoločný akčný plán Komisia.

8. Elektronická súdržnosť

Elektronická súdržnosť predstavuje oblasť s veľkým potenciálom zníženia administratívneho zaťaženia.

Návrhy Komisie na obdobie rokov 2014-2020 počítajú s maximálnym využívaním existujúcich databáz a s vývojom rozhraní a iných nástrojov, aby sa príjemcom umožnilo predložiť údaje len raz a uchovať všetky dokumenty v elektronickej forme.

Ak sa tieto zmeny zavedú, znížia množstvo chýb pri zadávaní údajov a administratívne zaťaženie príjemcov v súvislosti so získavaním a opätovným predkladaním existujúcich dokumentov. Zníži sa tiež riziko straty dokumentu a z dlhodobého hľadiska sa znížia aj náklady na archiváciu.

9. Zjednodušenie európskej územnej spolupráce

Bolo navrhnuté samostatné nariadenie, ktoré umožňuje lepšie prispôbenie ustanovení a orgánom vykonávajúcim európsku územnú spoluprácu (EÚS) poskytuje jasný prehľad platných pravidiel.

Hlavné opatrenia obsahujú možnosť pokrytia 15 % nákladov na zamestnancov paušálnou platbou, harmonizovanejšie pravidlá oprávnenosti a zlúčenie funkcií riadiaceho a certifikačného orgánu.

10. Zjednodušenie Európskeho sociálneho fondu

Konkrétne možnosti zjednodušenia sú navrhnuté pre Európsky sociálny fond (ESF) vzhľadom na jeho charakter (množstvo malých grantov, hlavné výdavky pozostávajúce z nákladov na zamestnancov, relatívne štandardné typy projektov). Hlavné opatrenie zahŕňa doplnkové možnosti zjednodušených nákladov.

Väčšina výdavkov podporená v rámci projektu ESF sa vzťahuje na náklady na zamestnancov. Preto Komisia navrhla možnosť, aby sa v rámci ESF celkové oprávnené náklady projektu vypočítali na základe priamych nákladov na zamestnancov, a to prirátaním 40 % k sume nákladov. Túto sadzbu zavádza nariadenie, a preto vnútroštátne orgány nemusia zdôvodňovať jej použitie.

Na uľahčenie využitia možností zjednodušených nákladov na transparentnom základe sa pre malé granty zaviedli aj niektoré ľahšie postupy.

TIPY NA ZJEDNODUŠENIE

1. ZAMERANIE

Jasná stratégia a zameranie na dobre definované oblasti zabezpečia vývoj podporných schém v primeranom čase. Jasnejšie zameranie môže tiež znamenať, že sa navrhne menej podporných schém a zapojí menej orgánov, čo môže viesť k zníženiu nákladov.

2. VYUŽITE SYNERGIÍ

Integrované programy a projekty, spoločný právny rámec na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni, spoločné kontrolné výbory, spoločné systémy riadenia a kontroly: všetky tieto možnosti uľahčia individuálny prístup k systémom.

3. DIGITALIZÁCIA

S vykonávaním politiky súdržnosti je spojené spracovanie obrovského množstva informácií, ktoré sú potrebné na riadenie, ale aj na predkladanie správ. Zatiaľ čo členské štáty dosiahli pokrok v elektronickej výmene informácií v rámci správ, komunikácia s príjemcami prebieha ešte stále predovšetkým v papierovej podobe. Okrem zaťaženia príjemcov je s tým spojené prepisovanie obrovského množstva údajov správou, a teda aj dodatočné náklady, ktorým by sa dalo vyhnúť. Návrhy Komisie preto stanovujú členským štátom povinnosť zabezpečiť možnosti elektronickej výmeny údajov s príjemcami do konca roku 2014. Ďalšie zefektívnenie možno dosiahnuť postupmi nad rámec regulačných požiadaviek, t. j. vývojom spoločných elektronických služieb pre príjemcov fondov SSR (a vnútroštátnych fondov) a efektívnym využívaním verejných registrov (obchodných registrov, daňových databáz atď.)

4. VYUŽÍVANIE FINANČNÝCH NÁSTROJOV

Finančné nástroje po vytvorení umožňujú väčší pákový efekt, väčšiu efektívnosť a účinnosť vo využívaní fondov, predovšetkým so zodpovedajúcim zapojením súkromného sektora. Zložitosť možno ďalej znížiť aj využívaním finančných nástrojov vytvorených na úrovni EÚ alebo uplatňovaním štandardných podmienok stanovených Komisiou.

5. UPLATŇOVANIE ZJEDNODUŠENÝCH NÁKLADOV

V niektorých oblastiach zostáva uhrádzanie založené na skutočných nákladoch najlepším a najjednoduchším možným postupom. V mnohých iných prípadoch však zjednodušené náklady predstavujú efektívnejšiu alternatívu. Paušálne sadzby a jednotkové náklady stanovené na úrovni EÚ môžu uľahčiť účinné využívanie týchto možností z hľadiska nákladov, keďže nie je potrebné vyvíjať metodiky na vnútroštátnej úrovni. Možnosť využívať zjednodušené náklady, ktorá sa vzťahuje na politiky EÚ a vnútroštátne podporné schémy, a možnosť využívať návrhy rozpočtov (v prípade ESF) tiež obmedzujú prvotnú investíciu úsilia zo strany členských štátov.

6. VYUŽÍVANIE SPOLOČNÝCH AKČNÝCH PLÁNOV

Spoločné akčné plány predstavujú krok smerom k riadeniu založenému na výsledkoch a vychádzajú z rozšírenia zásad zjednodušených nákladov na všetky typy operácií. Z dlhodobého hľadiska preto môže byť výhodné rozhodnutie zaviesť aspoň pilotné operácie vo forme spoločných akčných plánov.

7. VYHODNOTENIE SÚVISIACICH RIZÍK A PRISPÔSOBENIE

Cieľom návrhu Komisie je zavedenie systému, v ktorom je administratívne úsilie prepojené so súvisiacim rizikom. To sa vzťahuje najmä na kontrolu riadenia a auditu, ktoré treba prispôsobiť riziku. Kým v prípade auditu bude prispôsobenie založené na spoločných pravidlách na úrovni EÚ a dohodách s Komisiou, frekvenciu a rozsah kontrol riadenia stanoví každý riadiaci orgán.

VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/simplification_sk.pdf

Časopis *Panorama* prináša rozhovor s poprednými členmi Výboru Európskeho parlamentu pre regionálny rozvoj o úlohe politiky súdržnosti a pokroku, pokiaľ ide o nový návrh legislatívneho balíka.

POLITIKA SÚDRŽNOSTI JE SKUTOČNOU INVESTIČNOU POLITIKOU

Constanze Angela Krehl, poslankyňa Európskeho parlamentu, Skupina progresívnej aliancie socialistov a demokratov, členka Výboru pre regionálny rozvoj spoločná spravodajkyňa pre spoločné ustanovenia nariadenia o európskych fondoch.

Hospodársky rast a politika súdržnosti

Zo správ z jednotlivých samitov Rady môžu občania nadobudnúť pocit, že Európu zachráni fiškálna konsolidácia. To však vôbec nie je pravda. Každý podnikateľ vie, že musí udržiavať nízke výdavky – ale rast spoločnosti zabezpečia investície. To isté platí aj pre náš kontinent. Je pravda, že zbytočné výdavky môžu hospodárstvo poškodiť, ale práve investície zaistia obnovu rastu v krajine, ako je napríklad Grécko.

Európska politika súdržnosti je skutočnou investičnou politikou. Podporou projektov prispôbených potrebám európskych regiónov transformuje hospodárstva a posilňuje ich postavenie na svetových trhoch.

V Európskom parlamente momentálne pracujeme na podobe politiky súdržnosti na nasledujúce programové obdobie. Okrem tohto dlhodobého plánovania však reagujeme aj na aktuálne potreby v najpostihnutejších regiónoch Európy. Teraz napríklad diskutujeme o zmene jedného platného nariadenia s cieľom zvýšiť vplyv finančných prostriedkov vynakladaných na politiku súdržnosti v krajinách, ako je Grécko.

Úloha Európskeho parlamentu

Sme si vedomí veľkej zodpovednosti, ktorú máme vzhľadom na to, že Európsky parlament je spoluzákonodarcom pre oblasť politiky súdržnosti, a vzhľadom na skutočnosť, že všeobecné nariadenie stanovuje pravidlá pre päť rôznych fondov⁽¹⁾.

Dúfame v úzku spoluprácu s Radou a chceme dosiahnuť intenzívnu výmenu názorov s regionálnymi aktérmi. Chcem dosiahnuť silné postavenie regiónov napríklad pri rokovaní o zmluvách o partnerstve.

Naším plánom je prijať legislatívny balík do konca tohto roka – ak sa dovedy skončia rokovania o viacročnom finančnom rámci (VFR).

Legislatívny balík v oblasti politiky súdržnosti po roku 2014

Verím, že dosiahneme uspokojujúce kompromisy vo všetkých podstatných otázkach. Udržiavame úzky kontakt s rôznymi zainteresovanými stranami a európskymi inštitúciami. Keďže spravodajcami pre všeobecné nariadenie sú koordinátori dvoch najväčších politických skupín v Európskom parlamente spoločne, predložíme správu, ktorá by mala získať v Parlamente širšiu podporu.

Výsledky a výkon

Sústrediť pomerne vzácne zdroje na obmedzený počet priorít je správnym rozhodnutím. Áno, chceme úspešnú politiku, ktorá splní dané sľuby. V každom prípade by sme však nemali zabúdať na to, že slabý výkon určitého regiónu môže byť spôsobený aj faktormi, ktoré sú mimo rámca politiky súdržnosti. A slabý výkon často naznačuje, že región potrebuje viac podpory, nie menej.

Preto som veľmi kritická, pokiaľ ide o zavádzanie výkonnostnej rezervy, ktorá slúži len výkonným regiónom a používa peniaze, ktoré by sa mohli vyčleniť na náročnejšie projekty.

(1) Päť fondov: Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Európsky sociálny fond (ESF), Kohézny fond, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) a Európsky fond námorného a rybného hospodárstva (EFNRH).

ÚSILIE O VYVÁŽENEJŠIU EURÓPU

Lambert van Nistelrooij, poslanec Európskeho parlamentu, Poslanecký klub Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov), člen Výboru pre regionálny rozvoj spoločný spravodajca pre spoločné ustanovenia nariadenia o európskych fondoch.

Európa 2020 pre všetky regióny

Členské štáty Európy čelia spoločnej výzve. Lisabonská zmluva opätovne potvrdila základné kamene Európy: jej spoločenstvo hodnôt, jej jednotný vnútorný trh a jej ambíciu snažiť sa o ešte užšiu politickú úniu.

Politika súdržnosti vychádza zo všetkých týchto troch prvkov. Takmer polovica výdavkov Únie sa vynakladá na túto politiku. Zahŕňa investície do výskumu a vývoja a konkurencieschopnosti, ako aj štrukturálnu podporu slabších regiónov.

Kľúčovým problémom v nasledujúcich rokoch bude to, ako dosiahnuť lepšiu synergiu medzi piatimi regionálnymi fondmi a fondmi určenými na výskum a vývoj. Potrebujeme tento nový prístup, ktorý čerpá z nevyužitej kapacity v nových členských štátoch.

Vítam návrhy Európskej komisie a zastávam názor, že „zastrešujúce nariadenie“ pre nástroje štrukturálnych politík zapracovaných do cieľov stratégie Európa 2020 predstavuje veľký krok vpred smerom k zvýšenej súdržnosti, vplyvu a viditeľnosti priamo v jednotlivých krajinách v celej Európe. Zabezpečuje integrovaný prístup a účinné vykonávanie politík.

Spoločné ustanovenia týkajúce sa strategického plánovania a programovania a spoločný zoznam tematických cieľov pripravujú cestu pre spoločnú zodpovednosť za ciele stratégie Európa 2020.

Hospodárstvo založené na poznatkoch vytvorí v nasledujúcich desaťročiach pracovné miesta. Preto musíme koordinovať podporné programy, aby sa znásobila pridaná hodnota napr. dosiahnutím lepšej synergie medzi kohéznymi fondmi a programom Horizon 2020. Na tento nový prístup sa zameriava iniciatíva Brána k excelentnosti. Je neprijateľné, aby staršie členské štáty dostávali na výskum približne 90 % finančných prostriedkov EÚ.

Vyvažovanie solidarity a vlastných záujmov

Územná súdržnosť umožňuje Európe súčasne rozvíjať popredné regióny i rozvíjajúce sa regióny, ktorým sa podarí splniť podmienky. Inými slovami, táto stratégia odmeňuje popredné regióny a mala by chrániť rozvíjajúce sa regióny pred prístupom „vítaz berie všetko“.

Solidarita a vlastné záujmy budú vyvážené spravodlivým spôsobom. Potrebujeme nové nástroje, z ktorých bude profitovať Európa ako celok, kým menej rozvinuté regióny získajú lepšiu príležitosť zaistiť zamestnanosť v súčasnosti i v budúcnosti.

V praxi budeme pracovať s tromi kľúčovými koncepciami územnej súdržnosti, ktorými sú koncentrácia, spolupráca a spojenie. Tieto tri prvky sú dôležitým kľúčom k Bráne k excelentnosti. Špičkový výskum bude aj naďalej výsadou najvynikajúcejších uchádzačov. Regióny a konzorciá v nových členských štátoch, ktoré sľubujú veľký potenciál, však pri rozvoji excelentnosti v príslušných regiónoch môžu počítať s priamou podporou zo štrukturálnych fondov.

V rámci nového prístupu sa bude investovať do výskumu a vývoja a vedomostnej infraštruktúry, ktoré sa stanú pevným základom budúcej konkurencieschopnosti a vytvárania pracovných miest. Štrukturálne fondy plnia presne ten účel, na ktorý sú určené: vytvárajú Európu s územnou rovnováhou.

Aktívny Parlament

Legislatívny balík na obdobie po roku 2014 je mimoriadne dôležitý z hľadiska budúcej európskej integrácie. Je neprijateľné, aby bola v Európe po skončení súčasnej krízy ešte väčšia nerovnováha. Európsky parlament zdôrazňuje potrebu celoeurópskej politiky súdržnosti. Táto politika sa ukázala ako veľmi účinná. Musíme, samozrejme, dosiahnuť väčšiu synergiu v rámci všetkých fondov. Návrh Európskej komisie nám dáva stabilný základ. Prvé hlasovanie očakávame na plenárnej schôdzi Európskeho parlamentu v septembri 2012.

NAŠTARTOVANIE ESTÓNSKÝCH SLUŽIEB NÁMORNEJ ZÁCHRANY

Fínsky záliv, rušný vodný úsek ležiaci medzi Estónskom a južným Fínskom, bol v uplynulých rokoch svedkom veľkého zintenzívnenia obchodnej dopravy a rekreačnej plavby. Trpel však súčasne nedostatočnou úrovňou námorných pátracích a záchranných síl. Cezhraničný projekt financovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR (1)) hľadal cestu, ako pozdvihnúť možnosti námorných záchranných síl v oblasti a ako priniesť pobrežiu viac bezpečia.

Projekt VOMARE (VOLuntary MARitime REscue – dobrovoľnícka námorná záchranná služba) spustený v septembri 2008 riadi Fínsky inštitút námornej záchrany (Helsinki), ktorý je strešnou organizáciou pre dobrovoľnícke záchranné združenia vo Fínsku a združuje 2 000 dobrovoľníkov pre záchranu na mori a 150 záchranných plavidiel. Úzko spolupracuje so samosprávou mesta Vihula v Estónsku s cieľom spoločne zlepšiť spoluprácu medzi fínskymi a estónskymi dobrovoľníkmi námornými pátraciami a záchrannými systémami.

Medzinárodné štandardy

Kľúčovým cieľom projektu je pozdvihnúť pripravenosť záchranných služieb na pobreží Estónska na takú úroveň, ktorú si vyžadujú medzinárodné zmluvy, aby postačovali potrebám štátu a zahraničných návštevníkov.

Počas projektu, ktorý bol dovŕšený v júni 2011, sa uskutočnilo množstvo spoločných výcvikových stretnutí s cieľom zjednotiť postupy a zlepšiť komunikáciu a spoluprácu.

Do projektu sa zapojilo 60 estónskych dobrovoľníkov a štyri partnerské mestá: Toila, Vihula, Lohusuu a Mustvee. V Estónsku vznikli nové pátracie a záchranné jednotky, ktoré obsadili čerstvo vycvičení dobrovoľníci. Výcvik z väčšej časti prebiehal na výhodne položenom ostrove Bagaskär.

Estónske záchranné jednotky získali aj štyri plne vybavené záchranné plavidlá vrátane výcviku a ďalšie tri dostali fínske záchranné inštitúcie.

„Tradícia dobrovoľnej námornej záchrany má vo Fínsku sto rokov. Teraz prinášame rovnaký druh záchranej služby do Estónska“, hovorí Jori Nordström, operačný manažér Fínskeho inštitútu námornej záchrany.

Základným cieľom projektu VOMARE je oživiť v Estónsku dobrovoľnícke námorné pátracie a záchranné aktivity, založené na prirodzenej túžbe jednotlivcov ponúkať si navzájom pomocnú ruku. Zlepšenie sebestačnosti Estónska v poskytovaní záchrany tiež znižuje nároky na Fínsko a jeho záchranné zásahy v Estónsku. Fínsky inštitút námornej záchrany uskutoční ročne 1 000 pátracích a záchranných misií, z toho zhruba 23 % je vo Fínskom zálive.

VIAC INFORMÁCIÍ

www.centralbaltic.eu/component/content/article/6-project-info/296-vomare-voluntary-maritime-rescue

» Projekt VOMARE pomohol vycvičiť a vybaviť tímy záchranných plavidiel v Estónsku a pomohol im tak priniesť pobrežiu viac bezpečia. «

Celkové náklady:

EUR 990 000

Príspevok EÚ:

EUR 645 000

(1) Program INTERREG IV A Central Baltic 2007-2013.

RIEŠENIE NA MIESTNE USKLADNENIE ENERGIE VO VIDIECKYCH OBLASTIACH

Schopnosť vyrábať a uskladňovať energiu vo vidieckych oblastiach by mohla byť riešením nákladného problému v mnohých častiach sveta, ktorým je nemožnosť rozširovať rozvodné siete elektrickej energie do vzdialených oblastí. To je stratégiou projektu SOPRA (Sustainable Off-Grid Powerstations for Rural Applications – udržateľné elektrárne mimo rozvodnú sieť na vidiecke použitie) financovaného EÚ, v rámci ktorého sa vyvíja samostatný systém uskladnenia energie, ktorý dokáže prijímať a riadiť energiu vyrobenú z rôznych miestnych zdrojov vrátane slnečných, vodných a veterných zdrojov.

Táto technológia vyvíjaná v Holandsku môže byť okrem toho, že predstavuje riešenie dodávky elektriny vo vzdialených vidieckych oblastiach v Európe a na celom svete, ktoré je efektívne z hľadiska nákladov, aj cenným príspevkom k dosiahnutiu cieľa Európy zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov vo svojom energetickom mixe.

V niektorých vidieckych oblastiach je vzdialenosť od rozvodnej siete elektrickej energie často príliš veľká, takže fyzické pripojenie nie je praktické ani hospodársky životaschopné. Konvenčnou alternatívou miestnych obyvateľov, ako získať elektrinu, je použitie naftových generátorov, ktorých prevádzka je čoraz drahšia a často hlučná.

V rámci projektu SOPRA financovaného Európskym fondom regionálneho rozvoja (ERDF) (1), ktorý vedie holandský špecialista na technológie na konverziu elektrickej energie spoločnosť ALFEN, b. v., sa vyvíjajú dva prototypy hybridných systémov mimo rozvodnú sieť: jeden stacionárny systém

Cieľom projektu SOPRA je vytvoriť technológiu efektívnu z hľadiska nákladov, ktorá bude maximálne využívať miestne zdroje slnečnej, veternej či vodnej energie.

Evert Raaijen,
Riaditeľ pre
rozvoj obchodu
v spoločnosti
ALFEN, b.v.

Celkové náklady:
1 991 100 EUR
Príspevok EÚ:
497 800 EUR

a jeden prenosný systém, ktorý možno prepravovať v kontajneri s veľkosťou približne 6 metrov. To znamená, že miestne zdroje energie sa nebudú musieť použiť okamžite, ale budú sa môcť podľa potreby uskladniť a vo vzdialených oblastiach sa stanú spoľahlivým zdrojom energie pre školy, dediny, nemocnice a stavby.

Približne 1,6 až 2 miliardy ľudí na celom svete nemajú prístup k elektrine, pretože pripojenie k verejným službám často nie je hospodársky životaschopné. Uskladnenie ekologickej energie z miestnych zdrojov mimo rozvodných sietí otvára v mnohých oblastiach dvere novým trhom.

Jedným z kľúčových faktorov, ktoré brzdia rozvoj používania slnečnej energie, je totiž potreba naďalej vyvíjať súčasné riešenia uskladnenia, aby ich bolo možné použiť vo vzdialených oblastiach mimo rozvodnej siete elektrickej energie.

Prototyp bude hotový v júni 2012 a bude sa intenzívne testovať vo vzdialených oblastiach, ktoré budú typickými príkladmi cieľových oblastí. Výroba sa začne v Holandsku súbežne s preberacími skúškami, čím vznikne mnoho pracovných príležitostí.

Táto nová technológia má rozličné uplatnenia a prináša množstvo trhových príležitostí v Európe i v rozvojovom svete.

VIAC INFORMÁCIÍ
www.sopra-project.com/

(1) Regionálny operačný program pre východné Holandsko na obdobie rokov 2007-2013.

SYSTÉM JEDNOTNÉHO KONTAKTNÉHO MIESTA NA ONLINE REGISTRÁCIU PODNIKOV PRE POĽSKÝCH PODNIKATEĽOV

Poľské Ministerstvo hospodárstva zaviedlo najmodernejší systém online registrácie podnikov, ktorý ponúka jednotné kontaktné miesto na registráciu, aktualizáciu a vyhľadávanie informácií o iných podnikoch.

Hlavnými cieľmi projektu bolo vybudovať centralizovanú databázu podnikateľskej činnosti v Poľsku a umožniť online registráciu podnikateľskej činnosti. Kľúčovým cieľom bolo osloviť podnikateľov prostredníctvom harmonizácie pravidiel a systémov a poskytnúť im služby najvyššej kvality vytvorením jednotného kontaktného miesta.

Nová služba sa okrem skrátenia času potrebného na registráciu podniku zamerala aj na elektronickú výmenu príslušných údajov medzi všetkými inštitúciami zapojenými do procesu registrácie.

Pomocou dôveryhodného elektronického profilu alebo elektronického podpisu (s kvalifikovaným oprávnením) môže občan prostredníctvom internetu vykonať úkony potrebné na registráciu podniku v Poľsku. Podnikateľ si vytvorí účet na oficiálnej webovej stránke (www.firma.gov.pl) a potom už len s pomocou praktického sprievodcu vyplní požadované informácie a zaregistruje svoj nový podnik.

Ak podnikateľ chce, môže si na webovej stránke pripraviť žiadosť a osobne ju podpísať na mestskom úrade.

Kliknutím na tlačidlo odoslania formulára CEIDG sa začne proces registrácie na vnútroštátnom daňovom úrade, ústrednom štatistickom úrade a oddelení sociálneho zabezpečenia. To znamená, že podnikateľ automaticky žiada o daňové i štatistické registračné číslo (NIP a REGON). Registrácia nového podniku sa do 48 hodín zverejní na vnútroštátnej webovej stránke www.firma.gov.pl, ale podnikateľ možno začať ihneď po potvrdení žiadosti.

Po registrácii v systéme CEIDG môžu podnikatelia prostredníctvom internetu zmeniť svoje registračné údaje, dočasne pozastaviť svoju činnosť či dokonca ukončiť podnikanie bez nutnosti navštíviť štátne úrady.

„Podnikateľ si vytvorí účet na oficiálnej webovej stránke a pomocou praktického sprievodcu vyplní požadované informácie a zaregistruje svoj nový podnik.“

Platforma ponúka možnosť vyhľadávať aj iné firmy a informácie potrebné na potenciálnu spoluprácu s inými podnikateľmi. Systém bol spustený online v júli 2011 a v súčasnosti sa v ňom realizuje viac než 20 000 transakcií denne.

VIAC INFORMÁCIÍ
www.ceidg.gov.pl

Celkové náklady:
6,9 milióna EUR
Príspevok EÚ:
5,8 milióna EUR

AGENTÚRA ZAMERANÁ NA NADVÄZOVANIE KONTAKTOV POMÁHA MALÝM A STREDNÝM PODNIKOM V ŠPANIELSKU POKRAČOVAŤ S NOVÝM VEDENÍM

V španielskom regióne Katalánsko sa realizuje nový prístup „obnovy podnikov“ (Reempresa), ktorý sa zameriava na podporu transformácie a úspešnej činnosti malých podnikov. Novým podnikateľom pomáha prevziať štafetu v jestvujúcich podnikoch.

Každý rok v Katalánsku zatvorí brány približne 95 000 mikropodnikov a malých a stredných podnikov (MSP). Očakáva sa, že vďaka inovatívnemu procesu Reempresa prežije aspoň 15% z nich a naďalej bude môcť zamestnávať svojich pracovníkov.

Katalánske centrum pre obnovu podnikov bolo založené v roku 2010 a podporujú ho Katalánske združenie zamestnávateľov (Cecot) a súkromná nadácia na podporu samostatnej zárobkovej činnosti v Katalánsku (CP'AC). Spolufinancujú ho región Katalánsko (Generalitat de Catalunya Departament d'Economia i Coneixement) a Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR).

Je to fyzická i virtuálna služba nadväzovania kontaktov a podpory, ktorá pomáha spájať malé spoločnosti hľadajúce nových vlastníkov s potenciálnymi podnikateľmi. Cieľovými spoločnosťami sú malé, často rodinné podniky, ktoré majú ťažkosti s transformáciou alebo pokračovaním činnosti.

Centrum zhromažďuje údaje a vedomosti na účely nadväzovania kontaktov a prostredníctvom metódy „obnovy podnikov“ podporuje potenciálnych vlastníkov. Organizuje rozsiahle informačné programy zdôrazňujúce výhody

prístupu Reempresa pre spoločnosti, ktoré sa chcú zbaviť svojho podielu v podniku, a pre potenciálnych „obnovovateľov podnikov“.

Centrum pre obnovu podnikov pomohlo v roku 2011 spojiť 13 MSP s novými vlastníkmi. To viedlo k zachovaniu približne 145 pracovných miest. Už v prvých mesiacoch roku 2012 je počet týchto spojení ešte vyšší, čo svedčí o úspechu projektu.

Centrum pomáha potenciálnym podnikateľom nájsť nový podnik, v ktorom by mohli pôsobiť, a získať pomoc v procese transformácie podniku. Ako alternatívu voči založeniu úplne nového podniku si môžu „obnovovatelia podnikov“ zakúpiť alebo prenajať majetok jestvujúcej spoločnosti.

VIAC INFORMÁCIÍ

Reempresa: www.reempresa.org/?idioma=2

Cecot (Katalánske združenie zamestnávateľov, spoluiniciátor projektu): www.cecot.org

CP'AC: www.autoocupacio.org

Generalitat de Catalunya Departament d'Economia i Coneixement: www.gencat.cat

Reempresa na twitteri: @Reempresa

Reempresa na LinkedIn: www.linkedin.com/groups/Reempresa-3945960

Reempresa-3945960

» Spoločnosti, ktoré majú problém pokračovať vo svojej činnosti, pri ukončení podnikania získajú pomoc, ktorá zaistí ďalšiu existenciu podniku a budúcnosť jeho zamestnancov. «

Celkové náklady:

1 700 000 EUR

Príspevok EÚ:

850 000 EUR

OCENENIA REGIOSTARS ZÍSKAVAJÚ MENO

Dvadsať štyria finalisti súťaže RegioStars 2012 prišli 16. januára 2012 do Bruselu (BE) a osobne predstavili svoje projekty nezávislej odbornej porote, ktorú zostavila Európska komisia.

Aktuálny ročník súťaže RegioStars 2012 bol svedkom rekordného počtu súťažných prác. Z celej Európskej únie prišlo celkom 107 projektov.

Súťaž teda plní svoj cieľ – upozorniť na osvedčené postupy v oblasti mestského a regionálneho rozvoja. Znamená to tiež, že všetci účastníci, víťazi a finalisti, majú z pozornosti Európy veľký prospech. Keď budú v júni 2012 vyhlásení výhercovia súťaže RegioStars 2012, ako víťazi budú pravdepodobne oslavovaní všetci finalisti.

Nezávislá porota

Predsedom poroty v ročníku 2012 je Luc Van den Brande. Bývalý predseda Výboru regiónov (2008-2010) vedie jedennástčlenný tím, v ktorom sa stretli odborníci z priemyslu, akademickej obce a poradenských spoločností.

Aké prednosti hľadá porota?

- inovatívnosť projektu;
- dosah (alebo očakávaný dosah) projektu z pohľadu pôvodných cieľov;
- očakávaná udržateľnosť projektu; a
- výsledky projektu pri upevňovaní miestnych, regionálnych a medziregionálnych partnerstiev.

Príprava ročníku 2013 súťaže RegioStars je už v plnom prúde, a hoci dátum uzávierky je 20. apríla 2012, mnohé žiadosti už boli prijaté.

SÚŤAŽ

Ocenenia RegioStars sa v rámci iniciatívy EÚ „Regióny za ekonomickú zmenu“ udeľujú už päť rokov. Cieľom iniciatívy je spoznať osvedčené postupy v regionálnom rozvoji a upozorniť na originálne a inovatívne projekty, ktoré môžu osloviť a inšpirovať ďalšie regióny.

Súťaž je rozdelená do niekoľkých kategórií: Inteligentný rast, Udržateľný rast, Inkluzívny rast, kategória CityStar a kategória Informácie a komunikácia.

Po prvej prehliadke porota udeľí 24 najslubnejším projektom pozvánku na jednoduchú prezentáciu, počas ktorej možno projekty predstaviť porote a pred vyhlásením víťazov v jednotlivých kategóriách odpovedať na otázky.

Každý projekt musí byť spolufinancovaný zo štrukturálnych fondov EÚ* a pripravený v rámci palety národných alebo regionálnych programov alebo programov spolupráce.

Žiadosti predkladajú národné alebo regionálne riadiace orgány zodpovedné za spolufinancovanie projektu (prípadne ich predkladajú s ich súhlasom) v mene vedúceho alebo autora projektu.

* Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Európsky sociálny fond (ESF), Kohézny fond (KF) alebo Nástroj predvstupovej pomoci (IPA) po 1. januári 2000.

Vítazi súťaže **REGIOSTARS 2012** budú vyhlásení počas slávnostného udeľovania cien **14. júna v Bruseli.**

Konkrétny prínos pre víťazov a finalistov

Európska komisia nedávno oslovila všetkých doterajších víťazov a finalistov, aby zistila, čo si myslia o súťaži a aké výhody im súťaž priniesla.

Prakticky každý z nich odpovedal, že určite odporúčajú aj ostatným prezentovať vlastné projekty v budúcich ročníkoch RegioStars.

Väčšina z nich mala jasný pocit, že účasť bola pre nich „konkrétnym prínosom“. Vyhlásilo to 93 % víťazov a 73 % ostatných finalistov uviedlo rovnakú pozitívnu skúsenosť.

Vítazi aj finalisti vyzdvihli prínos, pokiaľ ide o zviditeľnenie a prestíž, hľadanie partnerov, výmenu skúseností s podobnými projektmi a dokonca aj osobnú motiváciu. Mali pocit, že súťaž im dala veľkú skúsenosť a pomohla priniesť ich projektu obrovskú pozornosť a publicitu. Mnohí cítili, že vďaka nej získali sebadôveru do ďalšej práce.

Jeden zo súťažiacich povedal: „Bola to príležitosť, ako posilniť našu miestnu a regionálnu stratégiu pre zlepšenie trvalo udržateľnej mestskej dopravy. Poskytuje medzinárodné uznanie osvedčenému regionálnemu postupu, ktorý je možné šíriť v celej Európe.“

Mnohí zaznamenali väčšiu pozornosť regionálnych a celoštátnych médií a väčšiu politickú podporu. V súvislosti s kontaktom so štátnou správou, miestnymi komunitami a potenciálnymi partnermi všetci ocenili veľkú prestíž, ktorú získali ocenením.

Niektorí účastníci vyjadrili pocit, že ich ocenenie malo pozitívny dosah aj na morálku zamestnancov. „Teraz sme tím s cenou,“ povedal jeden z víťazov. Ďalší to vnímal ako zaujímavú skúsenosť, „ktorá inšpirovala a rozhýbala tím“.

Niektorí poukázali na pozitívnu skúsenosť zo stretnutí s ostatnými projektovými tímami. Boli podľa nich hodnotné a priniesli im ponaučenie. „Bol to skvelý spôsob, ako spolupracovať a ako si vymieňať zručnosti, vedomosti a osvedčené postupy a ako sa učiť od druhých“, povedal jeden z účastníkov.

Mnohé zúčastnené firmy si pochvaľovali konkrétne výhody obchodného styku. „Ocenenie nám pomohlo zabezpečiť si plány do budúcnosti. Používame ho ako príklad úspechu, keď sa uchádzame o štrukturálne fondy“, povedal jeden spokojný víťaz. Iný vyhlásil, že vyznamenanie im pomohlo získať nových partnerov a podnietilo záujem súkromných zdrojov.

Istý pragmatický finalista dodal, že cena firme veľmi pomohla v zlepšení postavenia medzi agentúrami, ktoré pridelujú financie, a medzi politickými a univerzitnými inštitúciami.

VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/regions_for_economic_change/regiostars_en.cfm

Finalisti a členovia
poroty súťaže
RegioStars 2012

EFRR PODPORUJE eGOVERNMENT, – ALE TO JE LEN ZAČIATOK

Európsky fond pre regionálny rozvoj prispel k rozvoju elektronických verejných služieb v Európe, konštatuje správa Dvora audítorov. Prínos však bol doposiaľ menší, ako sa očakávalo.

Správa Dvora audítorov s názvom „Boli projekty eGovernmentu financované z EFRR účinné?“ sa sústredila na projekty spolufinancované z EFRR v rokoch 2000-2006 zamerané na rozvoj služieb elektronickej verejnej správy v štyroch členských štátoch: Francúzsku, Taliansku, Poľsku a Španielsku.

Dvor audítorov preskúmal príslušné strategické a programové dokumenty a na mieste prezrel 28 administratívnych projektov rozvíjajúcich služby elektronickej verejnej správy, aby zistil, či tieto projekty spĺňajú odhadnuté požiadavky, či sú dobre navrhnuté a dodané včas, a či sú užitočné a trvácne. Súčasťou prieskumu bol elektronický dotazník zaslaný vzorke projektových manažérov.

Verejná správa vnímala v mapovanom období eGovernment ako cestu k nižšiemu zaťaženiu občanov, podnikov a iných inštitúcií administratívou a ako spôsob zlepšenia svojich služieb. Súčasne to prinieslo zlepšenie prístupu na vnútorný trh, pomohlo mobilite občanov v celej Európe a pomohlo plniť ciele EÚ 2020 v oblasti konkurencieschopnosti a inovácií.

Dvor audítorov dospel v správe k záveru, že hoci projekty eGovernmentu financované z EFRR vo všeobecnosti prispeli k rozvoju elektronických verejných služieb, a hoci väčšina projektov bola technicky funkčná, dosiahnutý prínos nespĺnil očakávania. Dôvod? Nedostatočný dôraz na výsledky projektov.

Dvor audítorov síce uznal, že projekty vo všeobecnosti priniesli ovocie a boli technologicky správne a finančne udržateľné, upozornil však, že z dôvodu zlého návrhu alebo nesprávnej realizácie boli často dodané oneskorene alebo v menšom rozsahu a neriešili prioritné potreby. Nedostačité meranie prínosu projektov navyše znamenalo, že projekty nebolo možné vyhodnotiť alebo z nich zhromaždiť poznatky pre budúce programy.

Správa na záver prináša sériu odporúčaní pre riadiace orgány a Európsku komisiu s cieľom zabezpečiť, aby budúce financovanie projektov eGovernmentu z EFRR bolo založené na overených potrebách, jednoznačných cieľoch a porovnaní nákladov a výnosov s účinným vyhodnotením výsledkov a dosahov.

Európska komisia v odozve uvítala, že Dvor audítorov pozitívne hodnotí príspevok EFRR k službám elektronickej verejnej správy v štyroch členských štátoch. Uznala tiež zistené nedostatky a podporila odporúčania pre lepšie posúdenie, realizáciu a hodnotenie.

Celú správu je možné stiahnuť z webových stránok:

<http://eca.europa.eu/portal/pls/portal/docs/1/9288731.PDF>

POSKYTNUTIE „FINANCOVANIA, PRUŽNOSTI A ZAMERANIA“ JEDINEČNÝM REGIÓNOM EÚ

Európske regióny so špecifickými zemepisnými črtami – ostrovmi, pohoriami alebo riedkou populáciou – často čelia problémom, ktoré ovplyvňujú ich ekonomickú výkonnosť a úspešnú realizáciu stratégií. Nedávna štúdia venovaná tejto problematike preukázala kľúčový význam Európskeho fondu pre regionálny rozvoj (EFRR) a Kohézneho fondu (KF) pre tieto regióny.

Lisabonská zmluva s účinnosťou od 1. decembra 2009 zdôraznila potrebu venovať pozornosť regiónom, ktoré čelia špecifickým rozvojovým ťažkostiam, najmä tým, ktoré trpia „vážnymi a trvalými prírodnými a demografickými nevýhodami, ako sú najsevernejšie regióny s veľmi nízkou hustotou obyvateľstva a ostrovné, cezhraničné a horské regióny“.

Uvedená štúdia – „Význam a účinnosť podpory regiónov so špecifickými zemepisnými črtami – ostrovnými, hornatými a riedko osídlenými oblasťami z EFRR a Kohézneho fondu“ – z dielne ADE (Analýzy pre ekonomické rozhodnutia) mapovala dve obdobia financovania (2000-2006 a 2007-2013) a bola založená na analýze dosahu EFRR/KF na pätnásť regiónov NUTS 2 a šesť oblastí NUTS 3 (pozri rámček⁽¹⁾).

Tieto regióny a oblasti spája niekoľko spoločných črt, napríklad:

- odliv mladých ľudí, nízka pôrodnosť a starnutie miestneho obyvateľstva;
- závislosť od určitých „aktív“, vrátane prírodných zdrojov, podnebia, krajiny, rozvoja cestovného ruchu a súvisiacich činností; a
- nedostatok „rozhodujúceho množstva“, pokiaľ ide o veľkosť domácich trhov, počet kvalifikovaných pracovníkov, prístup k odbornému vzdelávaniu a potenciál pre vnútorné investície.

Štúdia zistila, že EFRR a KF ponúkajú značnú pridanú hodnotu tým, že:

- poskytujú dlhodobý a stabilný finančný rámec, ktorý umožňuje regiónom rozvíjať rad projektov;
- pôsobia ako dôležitý katalyzátor pri získavaní domácich zdrojov financovania významných projektov;
- poskytujú pružný nástroj na splnenie špecifických potrieb a cieľov, ktorý pritom ostáva doplnkom ďalších domácich fondov a fondov EÚ; a
- zlepšujú strategické zameranie, zapojenie zainteresovaných strán a úroveň „dobrej verejnej správy“.

(1) Klasifikácia NUTS rozdeľuje každý členský štát EÚ do troch úrovní (NUTS 1, 2 a 3), pričom druhá a tretia úroveň sú pododdelkami prvej a druhej úrovne v danom poradí.

15 REGIÓNOV NUTS 2, KTORÉ SKÚMALA ŠTÚDIA:

Štajersko (Rakúsko), Rhône-Alpes (Francúzsko), Castilla la Mancha (Španielsko), Baleárske ostrovy (Španielsko), Itä-Suomi (Fínsko), Korzika (Francúzsko), Sicília (Taliansko), Sterea Ellada (Grécko), Voreio Aigaio (Grécko), Sliezske (Poľsko), Centro (Portugalsko), Hovedstaden (Dánsko), Övre Norrland (Švédsko), Vzhodna Slovenija (Slovinsko) a Highlands and Islands (Veľká Británia).

6 OBLASTÍ NUTS 3, KTORÉ SKÚMALA ŠTÚDIA:

Cuenca (Španielsko), Norrbotten (Švédsko), Lesbos (Grécko), Bornholm (Dánsko), Ardèche (Francúzsko), a Western Isles (Veľká Británia).

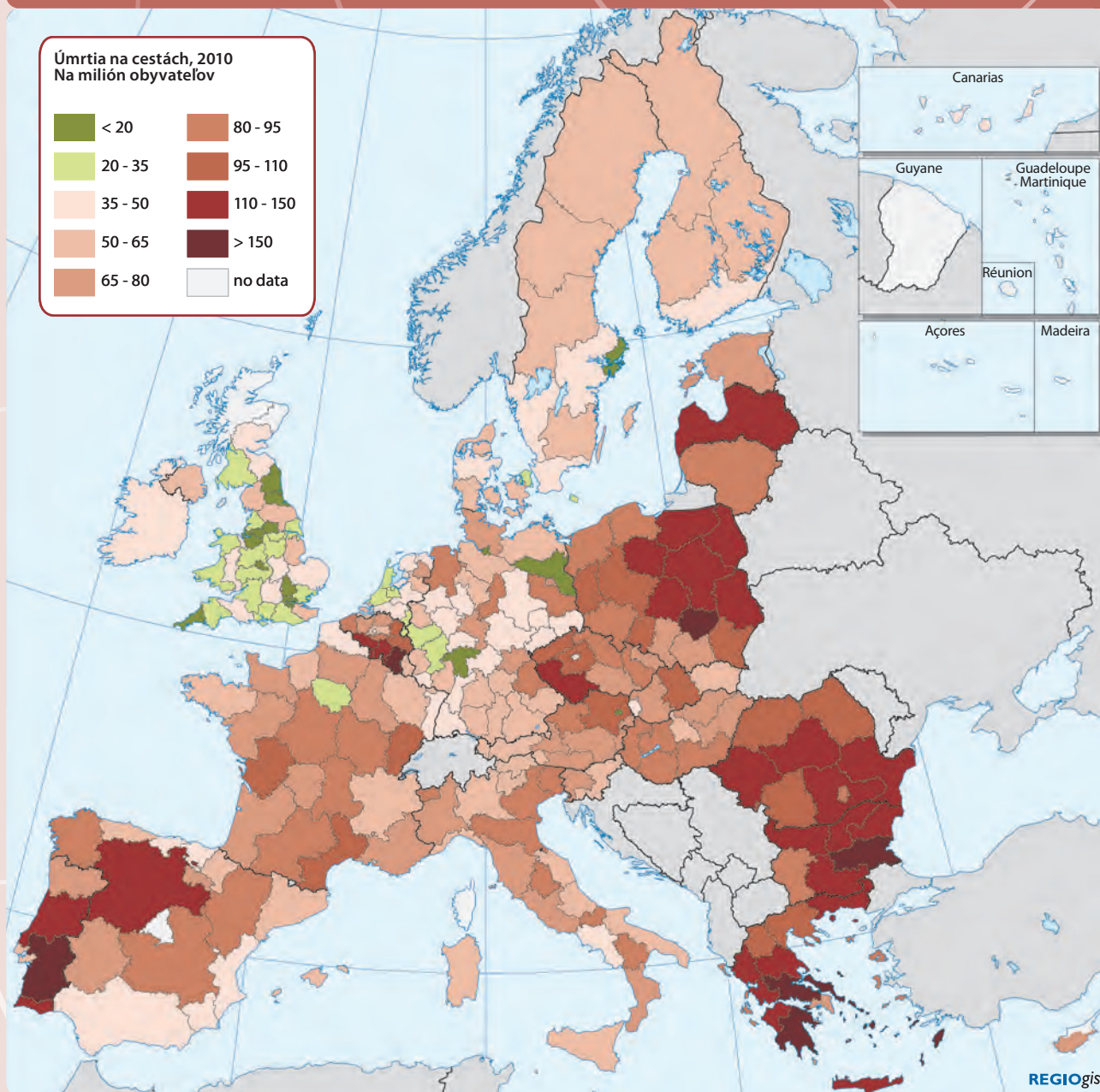
Štúdia tiež naznačila, že tieto dva finančné nástroje môžu byť ešte účinnejšie, ak zdôraznia zemepisné osobitosti v každej fáze procesu financovania a nebudú ich vnímať ako „problém“. Ďalej sa zistilo, že stratégia by sa nemala obmedzovať len na rozvoj infraštruktúry ako hlavného cieľa financovania. Mala by sa namiesto toho sústrediť na úzky okruh priorit, ktoré sa už v regióne osvedčili, konkrétne na prístup založený na aktívach. Pre úspech regionálnej politiky v týchto regiónoch a oblastiach by bol vhodnejší aj pružnejší viacúrovňový model riadenia.

Štúdia dospela k záveru, že EFRR a KF sú pre rozvoj regiónov s osobitnými zemepisnými črtami vhodnými nástrojmi, keďže poskytujú potrebné financovanie, pružnosť a zameranie na podporu efektívnych projektov.

Prečítajte si celú štúdiu:

- http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/geographical_final1.pdf
- http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/geographical_final2.pdf

ÚMRTIA NA CESTÁCH NA MILIÓŇ OBYVATEĽOV, 2010

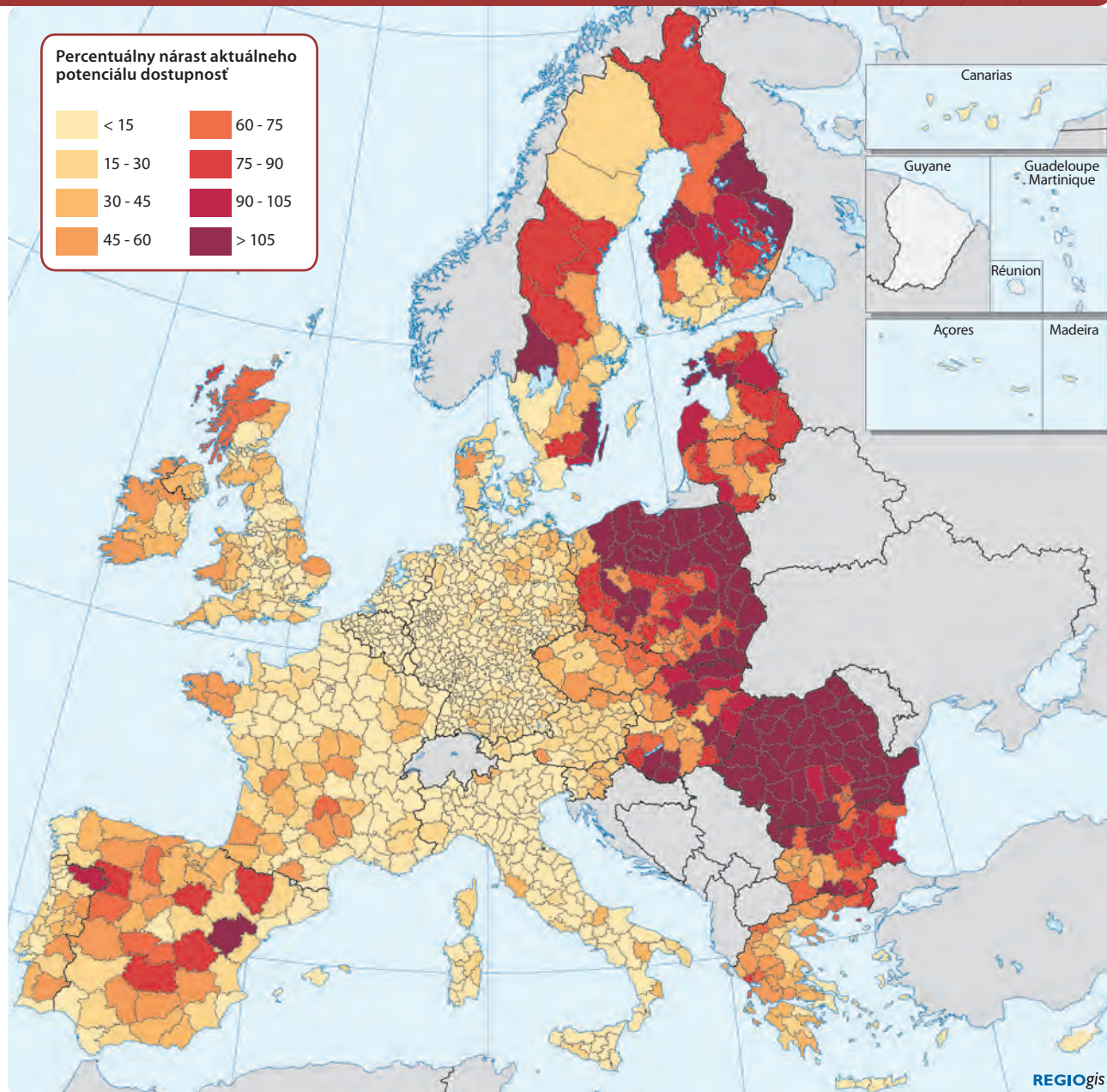

EÚ-27 = 61,4 | Cieľ stratégie Európa 2020 = 33,8 | BE, BG, CZ, DE, LV, NL, SE: 2009
Zdroj: GR pre mobilitu a dopravu, GR pre energetiku, GR pre regionálnu politiku.

V roku 2010 bolo v Holandsku, Švédsku a Spojenom kráľovstve len 32 úmrtí na cestách na milión obyvateľov v porovnaní s viac než 100 prípadmi úmrtí v Poľsku, Grécku, Rumunsku a Bulharsku. EÚ chce v porovnaní s rokom 2010 znížiť počet smrteľných dopravných nehôd v roku 2020 o 50%. To znamená 34 úmrtí na cestách na milión obyvateľov v roku 2020. Holandsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo znížili medzi rokmi 2001 a 2010 počet úmrtí na polovicu a momentálne sú na nižšej úrovni, ako je cieľ EÚ na rok 2020. Mnohé členské štáty a regióny však majú ešte stále veľmi

d'aleko od dosiahnutia tohto cieľa. V siedmich regiónoch dochádza každoročne k viac ako 150 úmrtiam na cestách na milión obyvateľov: v jednom regióne v Bulharsku, Poľsku a Portugalsku, troch regiónoch v Grécku a jednom regióne v Belgicku (provincia Luxembourg), ktorý má najvyššiu mieru úmrtnosti na cestách v EÚ – 258 úmrtí na milión obyvateľov. Hoci k zníženiu počtu úmrtí môže prispieť aj zlepšenie cestnej infraštruktúry, oveľa väčší a bezprostrednejší dosah by pravdepodobne mali zmeny v presadzovaní práva a správaní vodičov.

POTENCIÁLNE ZLEPŠENIE PRÍSTUPU PO CESTNÝCH KOMUNIKÁCIÁCH: SCENÁR S VYSOKORÝCHLOSTNÝMI CESTAMI V POROVNANÍ SO SÚČASNOU SITUÁCIOU

Potenciálna dostupnosť sa vypočítava ako inverzná vážená vzdialenosť hodnoty počtu obyvateľov dosiahnuteľných jazdou za približne štyri hodiny. Scenár s vysokorýchlostnými cestami predpokladá dostatočný počet diaľnic. | Zdroj: GR pre regionálnu politiku, Spiekermann & Wegener.

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Na tejto mape sú v rôznych tmavých odtieňoch zobrazené regióny, v ktorých by sa zlepšením cestnej infraštruktúry výrazne zvýšil počet ľudí dosiahnuteľných jazdou za približne štyri hodiny. Je tu porovnaný počet ľudí dosiahnuteľných v súčasnosti s nárastom počtu ľudí, ktorí by boli dosiahnuteľní, ak by viac ciest umožňovalo vysoké rýchlosti. Mapa ukazuje, že vo väčšine rozvinutých regiónov by ďalšia dopravná infraštruktúra priniesla len malé zmeny. Vo väčšine regiónov na východe Európskej únie by sa však počet ľudí alebo potenciálny trh viac ako zdvojnásobili.

Počet dosiahnuteľných ľudí je dôležitý nielen pre spoločnosti snažiac sa predávať produkty a služby. Ovplyvňuje aj to, koľko nemocníc, škôl a iných miest poskytujúcich verejné služby treba vybudovať. Nedostatočná cestná infraštruktúra znamená buď to, že ľudia musia cestovať dlhšie, aby sa dostali k verejným službám, alebo to, že orgány toho musia postaviť omnoho viac pre menej obyvateľov.

TERMÍNY DIÁRA

10. MÁJA 2012 Regióny a mestá za integrovaný územný rozvoj _Brusel (BE)

14. JÚNA 2012 Udeľovanie cien RegioStars _Brusel (BE)

15. JÚNA 2012 Konferencia Regióny pre ekonomickú zmenu _Brusel (BE)

17.-19. JÚNA 2012 Tretie výročné fórum o stratégii EÚ pre región Baltského mora _Kodaň (DK)

2.-3. JÚLA 2012 Druhý ročník Fóra pre najodľahlejšie regióny _Brusel (BE)

21. SEPTEMBRA 2012 European Cooperation Day _Brusel (BE)

8.-11. OKTÓBRA 2012 OPEN DAYS, Európsky týždeň regiónov a miest _Brusel (BE)

27.-28. NOVEMBRA 2012 Prvé výročné fórum o stratégii EÚ pre podunajskú oblasť _Regensburg (DE)

Podrobnejšie informácie o týchto podujatiach nájdete v časti Program na webovej stránke Info regio:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_sk.cfm

V časopise *Panorama* č. 41 ste sa dozvedeli, že Komisia plánuje zjednodušiť pravidlá budúcej politiky súdržnosti a výrazne sa zamerať na výsledky.

Ak sa s nami chcete podeliť o svoje názory na to, aký dosah budú mať tieto návrhy na váš región či oblasť záujmu, alebo ak máte v tejto súvislosti nejaké otázky, napíšte nám na e-mailovú adresu:

regio-panorama@ec.europa.eu

NECHAJTE VÁŠ HLAS POČUŤ

ISSN 1725-826X

© Európska únia, 2012

Reprodukcia povolená pod podmienkou uvedenia zdroja.

■ Úrad pre publikácie

Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre regionálnu politiku
Komunikácia, informácie a vzťahy s tretími krajinami
Raphaël Goulet
Avenue de Tervueren 41, B-1040 Brussels
Courriel: regio-info@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_sk.cfm